

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO
Z PRILOGO „KMEČKO DELO“

Izhaja vsako sredo
Cene: Letno 38 din, polletno 20 din,
četrtno 11 din; inozemstvo 76 din
Poštno-čkovni račun številka 10.603
Reklamacije niso poštnine proste

Cene inseratom: Cela stran
2000 din, pol strani 1000 din, četrt
strani 500 din, osminka strani 250 din
in ena šestnajstinka strani 125 din
Mali oglasi posamezna beseda 1 din

Uredništvo in upravništvo: Maribor, Koroška cesta 5
Telefon 21-13

Italijani in Nemci proti Angležem in Grkom

Sodelovanje Italije in Nemčije

Nemška oporišča v Sredozemlju

Koj po izbruhu sovražnosti med Italijo in Grčijo je priskočila Grkom na pomoč Anglija. Angleška pomoč Grčiji se kaže v skupnem nastopanju grškega ter angleškega letalstva ter mornarice in v zalaganju Grkov z angleškim in ameriškim vojnim materialom. Vsestranski tesni povezanosti med Grčijo in Anglijo ni bila kos Italija, a ji je v zadnjem času priskočila na pomoč njena zaveznica Nemčija.

Nemci so si izbrali za glavno oporišče svoje vojske, ki bo pomagala Italiji v Sredozemlju, velika italijanska otoka Sicilijo in Sardinijo. Skoraj vse bojne sile Nemčije, ki prihajajo v Italijo, se zbirajo na Siciliji, iz katere ustvarjajo močno utrjeno oporišče za vso nadaljnjo vojno pomoč. Zaenkrat bodo vodili Nemci predvsem letalsko napadalno vojno proti angleški vojni mornarici na Sredozemlju. Ni pa izključeno, da bodo pozneje pripravili na Siciliji in Sardiniji izhodišča za izkrcanja v Afriki.

Napad na angleški prevoz

O resnici naše trditve glede nemške pomoči v Sredozemlju nam priča skupen napad nemških in italijanskih letal v Sicilijskem prelivu dne 10. januarja na angleški prevoz ali konvoj, ki je plul v spremstvu bojnih ladij na

Vzhod. Obstojal je iz dveh skupin ladij, od katerih je vozila prva proti Aleksandriji, druga pa v Grčijo. Dne 10. januarja zjutraj je bil ta veliki prevoz napaden od italijanskih vojnih ladij in je bil še tri dni pozneje izpostavljen srditim napadom nemških in italijanskih strmoglavcev, ki so posegli v boje s Sicilije, in sicer iz mesta Catania. Strmoglavci so poškodovali angleški letalonosilec »Illustrios« (23 tisoč ton, 1600 mož posadke, zgrajen 1940, s 70 letali). Angleška križarka »Southampton« (9000 ton, 700 mož posadke, zgrajena leta 1936.) je bila od nemških bomb zažgana in so jo pozneje Angleži po izkrcanju posadke sami potopili. Poškodovan je bil še tudi angleški rušilec »Gallant« (1400 ton). Angleži so potopili italijanski rušilec ter so po njihovi uradni napovedi sestrelili 12 strmoglavih bombnikov, okrog deset pa da so jih hudo poškodovali in da so bombardirali iz zraka tudi nemško letalsko oporišče Catania na Siciliji. Po njihovem uradnem poročilu so tam razbili 30—40 letal na zemlji in povzročili velike požare na letalskih lopah in skladiščih.

Nobene škode pa pri teh hudih spopadih niso trpele angleške prevozne ladje, ki so pripeljale vojni material na svoj cilj v Aleksandrijo za angleško afriško armado in v Grčijo.

Boji brez odločitve v Albaniji

Nemško letalstvo za Albanijo

Razna poročila trdijo, da so nemški vojaki tudi v Trstu in Vidmu. Videm (Udine) je važna prehodna točka za nemško letalstvo, ki bo začelo posegati v boje na albanskih bojiščih. Kljub tem zagotovitvam o nemškem sodelovanju z Italijani v Albaniji, v minulem tednu Grki še niso občutili nemškega pritiska ne iz zraka in ne na kopnem.

Napadi Grkov na posamezne položaje

Boji v Albaniji so ostali v minulem tednu omejeni na napade Grkov na posamezne vojaške položaje, ne da bi bile dosežene kake pomembnejše odločitve. Grki so poročali samo o napredovanju na nekaterih krajevnih odsekih, kjer so zopet zajeli nekaj italijanskih vojakov in so zaplenili topove ter različen vojni material. V glavnem pa se še vedno bijejo boji

okrog mesteca Tepeleni na osrednjem frontnem odseku. Tamkaj se skušajo Italijani vzdržati za vsako ceno v svojih položajih in morajo zavzeti Grki vsakega z napadom na nož.

Angleška olenziva v Afriki

Napadi v trojnem pravcu

Angleška ofenziva v severni Afriki se razvija v trojnem pravcu po padcu močne italijanske libijske trdnjave Bardija. En del armade angleškega vrhovnega poveljnika Wawella oblega zelenico Džarabub v Libiji, kjer se ustavlja kakih 40.000 Italijanov, dasi so odrezani. Angleži to močno posadko oblegajo, a omenjene zelenice ne bombardirajo ne iz zraka in ne iz topov, da bi ne porušili številnih muslimanskih svetišč in bi se s tem zamerili arabskim plemenom, ki so na angleški strani.

Angleški motorizirani oddelki so prodrli daleč zapadno od Tobruka do Derne. Motorizirane kolone je podpiralo angleško letalstvo, ki je uničilo ali zasedlo vsa italijanska letališča v Libiji. Ugotovljeno je, da ni na ozemlju od Tobruka do Derne nobenih italijanskih čet več in tudi ne letalskih sil.

Napredovanje proti zahodu bodo Angleži nadaljevali po zavzetju okoljenega Tobruka, kjer so zbrane in zaposlene z oblego glavne sile angleške armade. Razvrstitev angleških čet okoli Tobruka je bila že v minulem tednu dovršena in so težko topništvo, letalstvo in vojna mornarica z obstreljevanjem rušili italijanske obrambne postojanke ter so s tem pripravljali glavni napad, ki bo sigurno izvršen še ta teden.

V Tobruku obleganih 20.000 mož

Po ugotovitvah angleških patrolj se razteza trdnjavski pas pri Tobruku v širino 40 km in zavzema večji obseg, nego utrdbe pri Bardiji. Tobruške trdnjave tvorijo železobetonski bunkerji, strojniška gnezda, pasti za tanke ter razne žične ovire. Angleži cenijo posadko v Tobruku na 20.000 mož. Mislijo namreč, da je štela celotna italijanska vojska v zapadni puščavi v Egiptu in Libiji 100.000 mož. Od teh so zajeli Angleži 80.000, oziroma jih je padlo v bojih. Svojo glavno silo so uporabili Italijani za obrambo Sidi Baranija in Bardije. Ako so ti računi istiniti, bi ne bilo v Tobruku več nego 20.000 mož.

Kakor izgleda, se Angleži nikakor nočejo prenačati z napadom, dokler ni oblega in napad popolnoma natanko pripravljen, da ne bi žrtvovali preveč človeških življenj. Oblega in napad na Bardijo sta bila tako pripravljena, da so izgubili Angleži po njihovih poročilih samo 600 mrtvih in ranjenih vojakov, kar je silno malo za tako velik uspeh. Prav isto nameravajo tudi sedaj pri Tobruku. V koliko se jim bo posrečilo to, bomo videli v kratkem.

Dr. Šutej o draginji in denarju

Naš finančni minister je v svojem govoru po beogradskem radiu 14. januarja dal o teh vprašanih tale pojasnila: Odkod draginja? Vzroki so predvsem v naših zunanje-trgovskih odnošajih. Mi smo poljedelska država in uvažamo industrijske izdelke iz industrijskih držav, ki določajo cene. Če še upoštevamo slabo žetev, je razumljivo, zakaj so določene primeroma visoke notranje odkupne cene za pšenico in koruzo, ki sta naš glavni proizvod. Te primeroma visoke cene vplivajo ali neposredno (mast, meso) ali posredno (povečanje delavske mezde) na povečanje skupnih stroškov naše domače proizvodnje in tako tudi na ceno ostalih proizvodov. Ni pa povzihanje cen v enaki meri zadelo vse pridelke, kakor n. pr. ni zadelo sol, sladkor, vžigalice in petrolej. Cena soli je bila nekaj manjša kot pred vojnimi zapletljajmi, cena sladkorja je neznatno poskočila, cena petroleja je določena na 7 din za liter.

Velik del krivde pri nemiru in zmedu, ki včasih zavladava v nekaterih krogih, nosi brezvestna grabežljivost nekaterih gospodarstvenikov in špekulacija političnih agitatorjev, ki jim je malo do reda in miru v državi, marveč le za osebne koristi. Kot primer take agitacije naj služijo govorice, ki so se nedavno razširile o podražanju vžigalic. Takoj se je dvignila potrošnja šibic, ki je znašala leta 1939. v oktobru 5600 zabojev, v novembru 4900, v de-

cembru 5000, leta 1940. pa v istih mesecih 6200, 6900 in 7000 zabojev. Slično je s sladkorjem. Normalna potrošnja znaša mesečno 725 vagonov, sedaj se izdaja mesečno 800 vagonov in vendar sladkorja stalno primanjkuje, to pa radi zalog, ki si jih nekateri napravljajo, ker se širijo vesti o pomanjkanju sladkorja. S soljo je enako. Prej je znašala potrošnja skupno z živinsko in industrijsko soljo letno 152 milijonov kilogramov, sedaj se je dvignila potrošnja samo kuhinjske soli na 200 milijonov kilogramov letno. Prebivalstvo naj ne naseda takšnim razburjajočim vestem, ker so v vsakem pogledu zagotovljene dovoljne zaloge soli, vžigalic in sladkorja, cene pa so utrjene.

Ali imamo inflacijo? Inflacije = čezmernega izdajanja novčanic ni. Leta 1939., 26. avgusta, je znašal obtok papirnatega denarja 7 milijard 985 milijonov, dne 30. septembra 1940 pa 12 milijard 403 milijone. Povečanje znaša pri nas 55.31%, v Grčiji 56.69%, na Madžarskem 57.43%, v Turčiji 72%, za nami je neznatno zaostala Romunija z 51.31% in Nemčija s 45.51%. Čuvanje nevtralnosti naše države zahteva velike gmotne žrtve. Za redne državne stroške se država ne zadoljuje pri Narodni banki. Ni bil dozdej izdan noben stotak brez pokritja, marveč je z zakonom predpisana podlaga za obtok in obveza ostala nedotaknjena.

električni pogon. To so razni lesni trgovci ter bogataši, ki niso posedali do pred nedavnim nobene gozdne parcele, a so si jih nakupili z ogromnim premoženjem vred v dobi tako zvanega zlatega obratovanja, ko je brzel obdravski les za drag denar v tujino.

Te pijavke obdravskega gozdnega bogastva, ki so obdane od celih čet lesnih prekupevalcev in mešetarjev, bi bilo treba prijeti in njih število skrčiti, če jih že ni mogoče popolnoma iztreti.

Nastanek »hub«

Še danes je obdravski kmet najbolj ponosen na svoj gozd in želi, da bi ga ne bilo treba nikdar preko mere izsekovati. Ta ponos in veselje z gozdno posestjo trajata do predaje posesti mlademu nasledniku.

Ako je mladi tako srečen, da mu pripade ob predaji gozd, ga mora prevzeti drago. V predanem gozdu pa je še preužitek na najboljši les, da bi stari ne trpeli pomanjkanja. Na gozdne preužitke prežijo lesni trgovci in se jih polastijo. Ko pade enkrat najlepši preužitkarski les, potem je tudi mladi voljan, da sprejme od lesnih trgovcev narekovane lesne cene in mu po prodaji lesa tak barantač še ponudi denar na posodo. Posojila mladim iz rok lesnih trgovcev so smrtna pesem za gozd in vso posest. Na ta način se množijo obdravske »hube«, na katerih životarijo najbednejše življenje nekdanji lastniki s svojimi družinami kot majarji.

Kdaj se bodo razmere zboljšale?

Razmere za res kmečke gozdne posestnike v Dravski dolini se bodo zboljšale, ko bo Obdravčan organiziran v lesnih zadrugah. Tudi v zadrugah je potreben zopet in zopet denar. Z denarjem bi morali priskočiti na pomoč lesnim zadrugam država in banovina z brezobrestnimi posojili. Kmečke hranilnice, nabavne in prodajne zadruge bi morale imeti na razpolago brezobrestni kredit, da bi dobili ljudje denar v sili, ko nimajo blaga, a denar nujno potrebujejo in bi jim ne bilo treba zatekati se k oduhuom ter lesnim trgovcem, ki postanejo s posojanjem grobokopi tolikernih kmečkih posestev.

K. Namestnik: Obupni klici obmejnih kmetov

Govorice o kmetu

Meščanska družba v sedanjih res hudih časih zavida kmetu, češ da je neodvisen, se mu ni treba bati, da bi ga kdo izpodrinil, da bi bil ob službo ter ob kruh. Resnici na ljubo povem, ne da bi zanikal vse ugodnosti kmečkega stana v sedanjih razmerah, da je delo na kmetih skoraj nepretrgan delavnik. Kmet dela in gara ne samo osem ur, ampak 12, 14 in tudi 16 ur. Trdo delo opravlja v največ primerih ob pomanjkanju primerne hrane, potrebne obleke in obutve. Obleka in obutev sta tako poskočili v ceni, da si ju marsikateri sploh ne more oskrbeti.

Govorijo, da kmetje sedaj drago prodajamo. Res je, da so cene kmečkim pridelkom poskočile. V primeri s potrebščinami, katere mora kmet kupovati, pa je danes mnogo na slabšem, kakor je bil pred nezmogljivim porastom cen.

Pomanjkanje na kmetih

Kakor znano, je bila Dravska dolina glede prehrane vedno pasivna in navezana na nakup živil iz izkupička za les. Lanska izredno slaba letina in obče pomanjkanje prehrane pa grozita obdravskim hribovcem z lakoto.

Večina kmečkih hiš v Dravski dolini na levem bregu Drave že kupuje krušno moko. Letošnje koruze pa pri nas že nimamo več, ker je znašal lanski koruzni pridelek komaj eno četrtino navadnega. Imovitejši, ki imajo stare koruzne zaloge, bodo tudi te porabili v najkrajšem času. Od kmeta v Dravski dolini sta odvisna delavec in bajtar. Ta dva se preživljata v zimskem času izključno z delom pri kmetu za živež. Kako pa naj nudi obdravski kmet delavskim slojem v dolgih zimskih mesecih prehrano, ko je nima in si je ne more preskrbeti niti zase in za svojo najožjo družino!

Goličave

Odlok o prepovedi sekanja je bil izdan najbrž radi tega, da bi se ne ustvarjale po Dravski dolini s sečnjo nove gozdne goličave. Da je videti marsikje po Dravski dolini goličave, temu niso krive navadne kmečke žage. Te so v obratu štiri in le v dobri vodi 6—7 mesecev. Kmečke žage krijejo samo potrebe kmečkega posestva, ker lahko izkoristijo les podrobno in se dosežejo iz predelanega lesa boljše cene

(I., II. in III. vrste). Nadalje se lahko prodajo odpadki, kot planke, plotnice, kolje ter žagovina.

Za oskrbo kmečkih žag se ne potrebujejo take množine lesa in lahko to delo opravijo domači ljudje. Kmečke žage predelujejo tudi bolano, pogosto polomljeno ter zakrivljeno dreveje, čigar vejevje se uporabi za steljo in kurjavo.

Povzročitelji strašnih goličav so lastniki žag z velikim obratom na perni, vodni ter

K—s:

Kaj pa naša ljudska izobrazba?

Kadar govorimo o ljudski izobrazbi, moramo gotovo misliti na vse činitelje, ki ta del ljudskega življenja pospešujejo. So to cerkev, šola, prosvetna, gospodarska in njim sorodna društva. Vendar pa se hočemo ustaviti danes pri šoli, ki je bila in bo vedno ostala najvažnejša prosvetna činiteljica slovenskega umskega in vzgojnega življenja.

Mnogokrat premišljuje naše ljudstvo o učitelstvu svojega kraja in razpravlja med seboj o njega vrednosti za svoje gospodarsko, prosvetno, a predvsem vzgojno življenje. Zlasti slednje, četudi se na videz ne zanima za šolska vprašanja, mu leži zelo na srcu in pozorno sledi uspehom svoje mladeži bodisi v umskem, gospodarskem ali drugem življenjskem oziru. Po teh uspehih in dejavnosti ceni šolo in njenega vrednotnega stvaritelja — učitelja. Kaj radi se pohvalijo pri drugih o svojih dobrih učiteljih, se spominjajo nekdanjih morda že rajnih vzgojiteljev in marsikaterega označujejo kot odličnega vzgojitelja, sadjarja, čebelarja, poljedelca, zadružnika itd.

Kako oceni naše ljudstvo svoje vzgojitelje, naj služi sledeči stavek, izrečen o premeščeni učiteljici, ljubljanski meščanki, ki se je znala iz resnične in prave ljubezni žrtvovati za prebivalce svoje okolice. Izrekel ga je preprost hribovski kmet, ki je o njej dejal: »Sam Bog jo je nam dal, a ta presneta Ljubljana jo je nam vzela!« Čudovito in menda tudi najlepše priznanje! To je seveda za čuda redka izjema mestnega otroka, ki se zaveda svojega velikega žrtve zahtevajočega, a tudi najlepšega poslanstva. Za take je vedno povpraševanje, le

žal, da jih primajkuje. Mestni otroci se v tovrstne naloge mnogo težje ali pa sploh ne vživijo. Zato se pač čutijo zapostavljeni, ne znajo najti sebi za narod potrebnega dela in toliko hrepene za bližino mest in manjvrednimi mestnimi dobrinami. Drugi so sicer narodu bližji, vendar ga pa tudi ne morejo zajeti tako, da bi z ljubeznijo žrtvovali sebe splošnim koristim. Najbolje so se pa izkazali oni, ki so izšli iz naših kmečkih domov (ako jih ni pokvarila malomeščanska miselnost). Ti še najbolj pojmujejo zahteve in vrednote narodovega življenja. Takih pa, ki bi izšli iz kmečkih in vaških preprostih domov, ni mnogo. Zato je nujno, da misli kmečki stan sam na tozadevno od pomoči in pošlje kolikor se da svoje sinove v šole, da bodo potem kot pravi razumni sinovi najširših plasti svojega naroda lahko njemu z vsem svojim znanjem, vso svojo voljo in ljubeznijo služili tako, kakor narod od svojega učitelja pričakuje. Ni to vsakemu dano, zato bi naj naši kmečki starši dali v šole one sinove, ki bi tudi hoteli sebe narodu žrtvovati. Vemo, da bi mnogi zmajevali radi stroškov, toda danes je v tem laže, ker je zlasti za kmečke sinove tudi v Mariboru poskrbljeno. Vemo, da znova želi naše ljudstvo resnične doktorje Vseznale, prave vzgojitelje, čebelarje, gospodarje, zadružnike, prosvetne in socialne delavce itd. Tako naj zopet bo!

O skrbi za naš kmečki učiteljski naraščaj pa bomo še spregovorili.

Ali si že obnovil naročnino?

Po Jugoslaviji

Novo ministrstvo za prehrano in oskrbo. Sklep ministrskega sveta je, da se ustanovi ministrstvo za prehrano in oskrbo. V njegovo pristojnost spada: oskrba prebivalstva s prehrano in z ostalimi življenjskimi potrebščinami, izdelava gospodarskega načrta za vso državo, preskrba surovin, njih razdelitev na posamezna podjetja, izvedba ukrepov zaradi ustvarjanja zaloga v državi, nadzorstvo nad cenami in pobiranje brezvestne špekulacije, vrhovna uprava in nadzorstvo nad delom industrijskih panog, ki se pečajo s proizvodnjo ter predelovanjem živil. Novemu ministrstvu bodo morala iti na roko razna druga ministrstva, banske uprave in ustanove, ki imajo nalogo oskrbovati državo in skrbeti za prehrano. Od trgovskega ministrstva pride pod področje prehranjevalnega ministrstva nadzorstvo nad cenami in znana izvozna družba Prizad. Uredba stopi v veljavo z dnevom objave v »Službenem listu«.

Minister za prehrano. Za prehranjevalnega ministra je postavljen dr. Milan Protič, glavni ravnatelj Narodne banke v Beogradu. Prvi minister za prehrano je bil v Jugoslaviji dr. Anton Korošec. Koj po prevratu je bil podpredsednik vlade in je prevzel v tem položaju še ministrstvo za prehrano.

Uvedba nakaznic za kruh in moko. S 1. februarjem bo uvedena v vsej dravski banovini prodaja kruha in moke na nakaznice. Odrasla oseba bo dobila na mesec 4 kg pšenične moke ali 13,33 kg kruha. Po posebnih nakaznicah za otroke do šestih let znaša mesečna količina kruha 6,66 kg, od 6—14 let pa 10 kg kruha.

Vojni minister napovedal red pri bodočih vpoklicih na orožne vaje. Vojni minister je objavil 18. januarja ukaz, ki se nanaša na vpoklic k vojaškim vajah. Minister pravi v tem ukazu: »Obveščen sem bil, da je pri vpoklicu obveznikov na orožne vaje preteklo leto večkrat prišlo do tega, da so bili posamezni obvezniki klicani na vaje večkrat, včasih po petkrat, dočim nekateri obvezniki niti enkrat. Zgodilo se je, da je bilo med temi obvezniki največ takih, ki so gospodarsko slabše založeni, medtem ko bogatejši niso bili niti vpoklicani. Ker tak način vpoklicanja obveznikov slabo vpliva na moralo širokih slojev, naročam: 1. da pregledajo poveljniki posamezna vojna okrožja in doženejo, kolikokrat so se ponavljali večkratni vpoklic na orožne vaje. 2. Oni, ki so nepravilno klicali obveznike na vaje, bodo poklicani na strog odgovor. 3. Pri bodočih vpoklicih se omenjeni primeri ne bodo več ponavljali. Pri izdelovanju načrta za bodoče vpoklice se bo moralo paziti, da bodo

slabše stoječi obvezniki in njih živina ter vozovi klicani na vaje ob času, kadar niso neobhodno potrebni doma za kmečko delo, trgovino ali kako drugo gospodarsko panogo. 4. Poročila o nepravilnih vpoklicih v letu 1940. morajo biti vojnemu ministrstvu dostavljena do 15. februarja 1941.«

JNS in opice. Je res čudno zanimanje, ki ga kažejo nekateri JNS listi za opice kot prednike in roditelje človeka. To zanimanje je tako močno, da je nagnilo sarajevsko JNS glasilo »Jugoslovansko pošto«, da je objavila o pravoslavniških praznikih ne članek o večločnem božjem Sinu kot Zveličarju človeka in

človeštva, marveč o opici kot roditelju človeka. Članek je bil pisan nemško od nekega nemškega profesorja, ki se znanstvenemu svetu ponuja kot strokovnjak za nauk o opičjem pokolenju človeka. Komur je tak nauk po godu, mu ga privoščimo. Nekaj pa ne moremo dovoliti, in to je trditev: »Znanstveno je dokazano, da je človek nastal iz opice.« Če za JNSarje zadostujejo dozdevni »znanstveni« dokazi, ni s tem rečeno, da so dokazi v resnici znanstveni. Vsi resni strokovnjaki in učenijski odklanjajo nauk o opičjem pokolenju človeka kot popolnoma neznanstven. Trditev, da človek izhaja iz opice, je prav tako malo ali visoko znanstvena kot trditev, da je JNS stranka afriških ali azijskih opic. Mar mislijo JNS listi, da bodo s takimi laži-znanstvenimi trditvami dvignili jugoslovansko moralo?!

Novice iz domačih krajev

Zlati naročnik »Slov. gospodarja«. Te dni je poslal upravi »Slov. gospodarja« 50tokrat celoletno naročnino Martin Jesenek, urarski mojster in izvedenec za cerkvene ure iz Šmarja pri Jelšah. Zlati naročnik bo obhajal letos s svojo blago ženko Rozo dijamantno poroko. Daleč po Slovenskem znanemu urarskemu strokovnjaku se »Slov. gospodar« zahvaljuje za zlato zvestobo in mu iskreno čestita k redkemu ter izrednemu bisernemu jubileju z željo, da bi ga dočakal s svojo življenjsko tovarišico pri zdravju in duševni čistosti!

Glavna kuharica na dr. Koroščevi novi sveti maši dočakala 90 let. Na god sv. Neže je dočakala v Branislavcih pri Ljutomeru 90 let Marija Bratuša, preužitkarica. Jubilančka je bila na več kot 60 primicijah glavna kuharica. Najodličnejši novomašnik, na kojega primiciji je kuhala, je bil blagopokojni naš voditelj in minister g. dr. Anton Korošec. Bratuševa je pri 90 letih čila ter zdrava in se poslužuje očal samo tedaj, kadar šteje. Posestvo je izročila sinu Janezu, a še vedno pomaga na domačiji. O dr. Koroščevi primiciji pripoveduje, da je bilo na njej v lepo okrašeni »huti«, ki je stala pred hišo, 500 gostov. Dasi Koroščevi niso bili bogati in so imeli leseno hišo, pa so dobri ljudje toliko nanosili za pogostitev povabljenih, da je še ostalo. Primicija je trajala tri dni. Ko je ob koncu nove maše vprašal dr. Korošec Bratuševo za račun, ker se je toliko mučila in skrbela, je odgovorila, naj ji da, če hoče, za vse tri kuharice 30 goldinarjev. Dr. Korošec se je začudil in rekel: »Nisem mislil, da tako malo zaslužite!« Bog živi Bratuševo, da bi še dokaj let živela v zdravju in zadovoljstvu!

V smrt za bolno ženo. Jakob Kerbler, 71 letni delavec iz Vurmata, se je napotil k Sv. Duhu na Ostrem vrhu, da bi se tamkaj posvetoval s svojimi znanci glede domačih zdravil za svojo bolno ženo, kateri ni mogel radi revščine poklicati zdravnika. Na težavni in zasneženi poti je obnemogel in so ga našli v snegu zmrznjenega na osamljenem mestu. Truplo so zapeljali k Sv. Duhu v mrtvašnico.

Med jokom izgubila 2000 din. Natararico Marico Goljat v Mariboru je zadela nesreča. Ko se je vračala iz gostilne v Mlinski ulici, si je brisala med potjo solze za izvoljencem, s katerim se je poprej sprla. V robčku, s katerim si je utirala solze, je imela 2000 din in ti so ji padli nekje na tla in ob nje je.

Otrok se nevarno poškodoval s piščalko. Janezek Simonič, triletni sinček delavca na Košakih pri Mariboru, je piskal okrog domače hiše na piščalko. Nenadoma je padel radi spodrsnjenja na piščalko, ki se mu je zabila skozi usta in hudo ranila grlo. Fantka so hitro spravili v bolnišnico.

Zmrznjenega so našli. Na Volgi pri »Lipici« v župniji Vransko so našli zmrznjenega 40 letnega Telesforja Razenštajna iz Šmartnega ob Dreti. Rajni je zapustil pet nedoraslih otrok.

Izpodsekana bukev ubila mladega gospodarja. Ivan Ogorevc, posestnik v Brezju v župniji Pišce pri Brežicah, se je podal s tovarišem v Bibičevo hosto v Rapovčah, da bi podrla bukev za drva. Izpodsekana bukev pa se je pri padcu iznenada okrenila tako, da se ji Ogorevc ni mogel umakniti. Deblo je pokopalo mladega gospodarja, ki je obležal na mestu mrtev z zdrobljeno glavo in prsnim košem. Smrtno ponesrečeni zapušča ženo z malim otrokom.

Prvo bombardiranje iz zraka je bilo pred 90 leti v Benetkah. Leta 1849. so Avstrijci oblegali Benetke. Mesto je bilo že od l. 1814. pod avstrijsko oblastjo. L. 1848. pa je izbruhnil v Benetkah upor pod vodstvom nekega advokata iz Mijeta. Benečani so oglasili svojo lastno republiko. Avstrijska vojska je mesto obkolila in ga začela oblegati. Benečani so se Avstrijcem upirali leto dni. Dne 22. junija 1849 so Avstrijci uporabili prvič v zgodovini zažigalne bombe. Na 200 majhnih balonov so privezali po 15 kg zažigalne snovi. Te balone so privezali na prave velike balone in ob ugodnem vetru odjadrali nad Benetke. Nad mestom so zažgali snov, ki so jo nosili baloni ter jih spuštali nad Benetke. Ne-

Podkrajški Judež

Povest iz domačih hribov

»Ne! Ti nisi Judeža, ti si sebe igral. Ti si z Bogom in z ljudmi skregan.«

Kri mu je udarila v blede lice. Trmasto ji je odgovoril:

»Ne morem za to. Mene so ljudje takega napravili.«

»To je seveda najlaže, da krivdo na druge vališ,« mu je rekla zaničljivo.

»Ti! Ko bi bila ti v moji koži...! Jaz nisem imel nikoli kaj prida na svetu. Nimam doma in nikogar na svetu, ki bi mi dobro hotel.«

»A tako? In tvoja teta? Kaj pa ti ta drugega hoče kakor dobro?«

»Moja Bog, teta! Da, ta je dobra. Ko bi le tako otročja in neumna ne bila! Sicer pa je nikoli ni doma. Zaradi nje bi lahko od lakote poginil in se sedemkrat na dan pogubil.«

»Ali te ni sram, da kaj takega rečeš? Ta revica naj bi zate delala, namesto da bi ti za oba pridelal!«

Zardel je ko kuhan rak.

»Saj ne pravim, da bi morala zame delati,« se je branil. »Saj ji dam večkrat kak denar in ne zahtevam od nje ničesar za to. Jem navadno tudi kje drugje. Pa pri domu bi naj več bila, da bi jaz ne bil zmeraj sam.«

3

»Meni se zdi, da nisi dosti sam in da imaš tovarišije že, le prave ne.«

»Pa poišči mi boljše, če jo najdeš! Vsa fara me mrzi, živa duša mi ne zaupa, vsega najhujšega me dolžijo, nihče mi ne privošči prijazne besede; če se pridruživ katerim od tistih, ki so v veljavi, me gledajo kot garjevo ovco, da se rajši sam po pasje izgubim. Še poštenega imena mi ne dajo. Sam vrab bi se takega življenja naveličal.«

»Judež, pusti vraba na miru!«

»Viš, še ti nočeš za moje pošteno ime vedeti — sram te je, da bi ga izgovorila.«

»Pošteno ime si je treba zaslužiti, potem ti ga bo tudi vsak dal.«

»Ali sem tak hudobnež, da ne zaslužim poštenega imena?«

»Res ti delajo ljudje krivico, to kar rada priznam. Ali ti si sam tudi kriv.«

»Zakaj?«

»Ko zmeraj komu kaj na mrz narediš.«

»Komu sem kaj naredil?«

»Enega ti bom kar povedala: Gorniku, temu revne mu bajtljarju, si ponoči vodo na njivo napeljal.«

»Kdo mi more dokazati?«

»Če si pošten, ne boš tajil.«

»Tebi bom resnico povedal: da, res sem to storil Gornik pa mi je hudobno besedo v obraz zagnal.«

»Človek, kakor si ti, mora hudo z dobrim vračati.«

Podsut rudar. V nedeljo, 12. januarja, zjutraj se je vsula v kiso vskem rovu v Zagorju ob Savi 80 kubikov debela plast premoga na 22 letnega rudarja Ignaca Perka, doma iz Armbrusa pri Novem mestu. Perko je bil komaj nekaj dni zaposlen pri rudniku in že ga je dohitela nesreča. Ko je kopal Perko z dvema tovarišema premog, se je začelo pokanje zemlje in premoga. Tovariša sta še pravčasno odskočila, Perka pa je zajela plast.

Klic najbednejših za prehrano čez zimo. Letošnja izredno huda zima, ki je sledila slabi letini, kakor jo pomni le malokdo, prijemlje ter stiska vse sloje. Po deželi so pa največji reveži viničarji po Halozah in tudi po drugod. Radi slabih vinogradnih pridelkov viničar skoraj ničesar ni zaslужil in se nikakor ni mogel oskrbeti za zimo, ko ni dela in ne zaslužka, pač pa je treba preživljati družino. Statistika nam kaže, da je v okrajih Maribor desni in levi breg, Ptuj in Ljutomer 7000 viničarskih rodbin z nad 32.000 osebami, kojih preživljanje zavisi od zaslužka pri vinogradnem delu. Ti siromaki nimajo živeža niti za nekaj dni vnaprej, a tudi pri trgovcih si ne morejo ničesar oskrbeti, ker so brez denarja in kredita. Na bansko upravo v Ljubljano je bila naslovljena posebna vloga z nujno prošnjo, da se pobriga za prehrano bednih viničarskih družin, ki so prepuščene usodi prosjačenja. Ti reveži pa še po Halozah prositi nimajo kje, ker je povsod največje pomanjkanje. Upamo, da bodo na banovini uvideli nujnost omenjene vloge in bodo priskočili na pomoč viničarjem v res skrajni sili.

Pozor pred postopači in cigani! Od Sv. Križa pri Rogaški Slatini poročajo: Dan za dnem se po naših kmetijskih domovih množijo obiski nezaželjenih mladih postopačev in beračev. Ti vedno v večjem številu prihajajo iz sosedne banovine preko Sotle. Da, za reveže smo odprtih rok, toda v prvi vrsti moramo skrbeti za domače reveže. Preko Sotle pa nas prav za prav nadlegujejo pohajači in mladi delomrzneži. Ko smo v poletni vročini v trudu in znoju delali na polju, so se nam taki postopači iz sence smejali. Morda so med njimi tudi vohuni za morebitne nezaželjene nočne obiske. — Iz južnih krajev nas preko Sotle obiskujejo tudi cigani. Pred temi bodimo posebno pozorni, sicer nam hitro kaj zgine. Najdejo se pa med nami tudi ljudje, ki so za vero v Boga nedovzetni — v cigansko vero (čarovnijo) pa so dovzetni. Tako nekateri izročajo ciganom večje vsote denarja (ena družina je ciganom izročila 2000 din) z vero, da jih cigani osrečijo. Opozarjamo, da do danes še niso cigani nobenega osrečili, ampak vedno doživi veliko razočaranje njih verovanec. Priporočamo, da vsak nezaželjeni ciganski obisk javite orožni-

kom, da se izženejo iz občine. Tako storimo svojo dolžnost, da obvarujemo sebe in svojega bližnjega pred cigansko nadlego. Zapomnimo pa si za vedno, da se sreča, in sicer prava sreča išče v veri v Boga, nikdar pa v veri v cigana. Če bi po razočaranju to vprašali ciganske verovance, bi nam tudi oni to potrdili s posebno pripombo, da cigan ne bo noben nikdar več pod njihovo streho. Če bodo pa razočarani ciganski verovanci po razočaranju bolj dovzetni za pravo krščansko vero — bomo prisluhnili.

Volk ustrelen. Blizu Dolge vasi pri Kočevju je bil zadnje dni ustrelen volk. Zver je radi prejšnjih obstrelav tako shujšala, da je tehtala komaj 40 kg. Ta volk je že lani trgjal po obširnih kočevskih gozdovih srnjad in napravil v loviščih mnogo škode.

Požari

V Trbovljah je poškodoval nočni ogenj leseno ogrodje in ostreže na stari glažuti. Gasilcem je uspelo, da so omejili požar na prednji del poslopja. Zelo velika je bila nevarnost razmaha nesreče, ker so v bližini stanovanjske hiše in rudniške delavnice z mnogim lahko vnetljivim materialom. Tudi v goreči stavbi so bili sodi s karbolinejem in shrambe vnetljivih predmetov. Pri reševalnih delih sta bila ranjena dva gasilca. Škoda znaša 30.000 din.

Pri tovarni za dušik v Rušah je izbruhnil ob enih čez polnoč požar v gospodarskih poslopih delavske kolonije. Ogenj se je naglo razširil med zložena drva delavcev, ki so oškodovani na gorivu za 10.000 din. Škoda na barakah, ki so last tovarne, pa znaša 25.000 din. Nesreča je nastala najbrž radi še tlečega pepela, katerega je nekdo iztresel v bližino drv.

Za 100.000 din škode je povzročil zaradi kratkega stika nastali požar na ostrežu velike Piatnikove papirnice na Njivicah pri Radečah. Gasilci in civilno prebivalstvo so preprečili, da se nevarni ogenj ni razširil. Škoda je krita z zavarovalnino.

V rastlinjaku v banovinski sadjarski in vinarški šoli v Mariboru je izbruhnil ogenj zaradi tlečega tramovja, katerega so pa obvladali domači ljudje in gasilci. Škode je okoli 15.000 din.

V rudniku v Hudi jami pri Laškem se je vnela plast premoga in je zajel ogenj večji obseg. Trenutno je doma brez dela polovica delavcev, drugi pa so zaposleni z gašenjem. Na pomoč so prihiteli za gašenje izvežbani delavci iz Hrastnika. Upanje je, da bo nesreča kmalu odstranjena in bo delo v premogovniku šlo po starem tiru.

Na novega leta dan zjutraj je presenetil spečo rodbino Franca in Terezije Kos iz Cerkvencjaka v občini Sv. Anton v Slov. goricah ogenj, ki je izbruhnil na podstrežju stanovanjskega poslopja ter vpepelil vso stanovanjsko in gospodarsko poslopje do tal, vse pohištvo, posteljnino, obleko in obutev ter različno gospodarsko orodje. Rešili so samo živino in golo življenje. Škode je za 40.000 din. Pogorelca se tople priporočata usmiljenim srcem!

Od žeparja okraden čevljar. Čevljarskemu mojestru Godecu v Mariboru je sunil žepar listnico s 5000 din.

Vlomilec v stanovanja na delu. V Mariboru sta bila izvršena v stanovanje na Aleksandrovi cesti v minulem tednu dva drzna vloma. Neznavec je odprl z vitrihom spalnico gostilničarja Martina Polaka. Odnesele je zlato moško uro z verižico, zlato žensko zapestno uro z verižico, še eno zlato zapestnico in 112 din drobiža. Iz stanovanja Marije Polanec, tudi na Aleksandrovi cesti 81, je bil ukraden 1500 din vreden ženski plašč, last Julijane Židanikove.

Od razbojnikov napadena zakonca. V Oseku pri Sv. Trojici v Slov. goricah gospodarita na samotnem imanju že priletna zakonca Rudolf in Marija Vajdič, ki sta na glasu, da posedata denar. Nad ta dva sta se spravila v noči dva razbojnika. Eden je napadel v spanju ženo z ročajem od metle, drugi pa je zabodel z nožem moža parkrat v glavo ter hrbet. Tolovaja sta hotela imeti denar, katerega pa Vajdič ni imel doma, pač pa v hranilnici. Pobralla sta razne predmete in izginila v noč. Praviijo, da je eden od napadalcev iz kaznilnice pobegli Ivan Bratko, ki straši že od jeseni po Slovenskih goricah.

Bogat roparski plen. V Tišini v Prekmurju so zakrinkani roparji napadli grad grofice Batiany. Proti morebitnemu presenečenju so se zavarovali s tem, da so postavili stražo. Zvezali so služkinjo in grofico. Obe sta morali gledati, kako so tolovaji pretaknili vse. Izsili so od grofice ključke od omare, iz katere so odnesli 30.000 din gotovine in dragocen rodbinski nakit, ki se je podedoval od roda do roda in predstavlja veliko vrednost. Po opravljenem poslu so izginili. Okoliščine roparskega napada dajo sklepate, da so bile roparjem razmere v gradu dobro znane. Opisani napad, pri katerem je bila grofica pretepana do nezavesti, je bil že tretji za grofico Batiany.

Boljševiško bogostrunstvo. Boljševiški brezbožniki, ki uganjajo bogostrunstva, so se pojavili v zadnjem času v Celju. Blizu mosta čez Koprivnico v ulici Komenskega stoji znamenje kot spomin na morilko kugo v Celju. V kapelici je visel križ. V noči so neznanci sneli ta križ, razbili razpelo, na kapelico pa so napisali: »Dol s farji, živila sovjetska Rusija!« V isti noči so bili načečkani slični napis po raznih mestnih stenah ter plotovih.

Slučajno prijet pobegli kaznjene. Na ljubljanskem kolodvoru je pozval vratar pri oddaji vozniških kart mladega fanta, naj doplača vožnjo od Litije do Ljubljane, ker se je vozil zastoj. Pozvani se je hotel izmuzniti, a ga je že držal stražnik, da bi ga odvedel v vratarjevo sobico na zaslisanje. Ko je pa padel prijetemu nenadoma iz žepa samokres in se je stražnik sklonil, da bi ga pobral, ga je prehitel fant, nameril proti stražniku in trikrat ustrelil. Krogle k sreči niso zadele, ker se je stražnik pravčasno sklonil in se vrgel nad nasilneža, da bi ga razorožil. Pomagal mu je še železniški vratar. Pri preiskavi na stražnici so našli pri aretiranjem še en samokres. Gre za 24 letnega pobeglega kaznjence in bivšega knjigovodskega pomočnika Antona Rodiča. Rodič je bil obsojen od okrožnega sodišča v Novem mestu radi tatvin na osem mesecev in na prisilno delo. Pobeg-

Postati moraš priljuden, lotiti se moraš rednega dela — pa te ljudje ne bodo več po strani gledali.«

»Saj ne pomaga, če se še tako slinim okoli ljudi.«

»Sliniti se ti ni treba okoli nikogar. Prav delaj pa te bodo ljudje spoštovali.«

»Kdo bo mene spoštoval?«

»Jaz te bom. Jaz te bom spoštovala, če boš pravi človek.«

»Ti? Ti? Ti?... Povej mi, povej, kaj naj storim, da ti bo prav!«

»Slabo tovarišijo pusti! Tisti Migec ni kaj prida prijatelj zate.«

»Saj si nisva prijatelj. Garati moram zanj, plačuje me pa slabo.«

»Dobro, pusti ga in se ga izogni! Glavna reč je, da se lotiš poštenega dela. Ne potikaj se po planini, pusti divjo jago, saj ti ne nese in te le na slab glas spravlja. Pridno delaj, varčen bodi pa živi, kakor je za kristjana!... Boš videl, če boš tak, te bodo ljudje kmalu drugače gledali.«

S pobešeno glavo je stal pred njo in ni odvrnil ne besede.

»Bodi, kakor je prav! Drugega ti ne manjka,« ga je opomnila.

Tedaj je dvignil glavo, črne oči so se mu zasvetile, dejal je goreče in odločno:

»Da, da, bom — tebi na ljubo, Julka, bom.«

Julka je od jeze zardela in ga je zavrnila:

»Meni na ljubo ni treba — nočem. Meni je vseeno, kak si. Bogu na ljubo se poboljšaj in sebi na ljubo — saj bo le tebi v korist.«

Ogenj v očeh mu je ugasnil, žalostno jo je gledal.

»Pa če te ubogam, ali me boš potem v časti imela?«

Ali boš?«

»Bom! Če boš vreden, te bom spoštovala in v časti imela.«

»Ali me boš potem tudi s pravim imenom klicala?«

»Seveda. Tudi druge bom odvadila, da te ne bodo več za Judeža klicali.«

»Mar so mi drugi!... Pa to bom storil, kar ti praviš. Bom!«

»Obečati je lahko, držati pa težko.«

»Kar resno obljubim, to tudi držim.«

»Dobro, bom videla, če si mož. Pa zapomni si: dokler se ne spreobrneš, ne bom več spregovorila s teboj — ti me tudi ne smeš nagovoriti.«

Naglo si je optala koš in je odšla navzgor, ne da bi se kaj ozrla.

On je stal kakor vkopan in je gledal za njo. Jej, je ta dečla rezka in ponosna! Pa ga vendar neka nepremagljiva sila vleče k nji. Ko bi mu bil kdo drug takó vest spraševal, kakor mu jo je ona, bi bil vsakemu posvetil, da bi se mu ne bilo ljubilo več. Kako, da se je temu dekletu vdal? Ali je kaj upal od nje? Ti ljubi Bog,

sreča je hotela, da je zapihal nasprotni veter in zanesel vse balone nad avstrijsko taborišče, kjer so povzročili veliko škodo.

Ponesrečeno letalo je zažgalo hišo. Neko švedsko vojno letalo se je vadilo visoko nad oblaki. Iz neznanih vzrokov pa je naenkrat strmoglavilo proti zemlji. Bencin se je vnel. Nekaj gorečega bencina je poškropilo neko hišo in jo vnelo. V hiši je zgorela tudi 77 letna starka.

Letalo brez propelerja. V zadnjih dneh so s polnim uspehom preizkusili novo italijansko letalo brez propelerja. To letalo je kovinski enokrovnik. Tehta 4 tone in ima kabino, ki omogoča tudi polete v izredno višino. Ima iste vodilne vzvode kakor navadno letalo, poleg tega

nil je iz bolnišnice usmiljenih bratov v Kandiji, nakar so ga dolgo zaman iskali.

Preužitkar umorjen in izropan. V Lukovici pri Trebnjem na Dolenjskem je postal žrtev roparskega umora preužitkar Anton Prah. Morilec je Praha pobil s sekuro, mu presekal vrat in mu povzročil več ran na glavi. Iz tolikerih ran se da sklepati, da se je napadani postavil po robu napadalcu. Umor je odkrila Prahova hči, ki se je vrnila po dvodnevni odsotnosti in je našla očeta umorjenega.

Po svetu

Sveti oče in vojni ujetniki. Število vojnih žrtev v tej vojni dnevno narašča. Niso to samo padli, umrli ali ranjeni, marveč tudi begunci in vojni ujetniki. Njihovo število je veliko in njihova usoda nadvse težka. Ločeni so od svojih družin ter izpostavljeni bedi in pomanjkanju. Sv. oče papež Pij XII. je tem nesrečnikom posvetil posebno skrb že od početka vojne. Njegova očetovska skrb velja vsem beguncem in ujetnikom, naj so te ali druge vere, te ali druge narodnosti. Sestavil je poseben odbor, čigar člani bodo obiskali ujetniška taborišča po posameznih državah. Sv. oče si tudi zelo prizadeva, da bi se vpostavile vezi med ujetniki in njihovimi družinami.

Haile Selassie, bivši abesinski cesar, ima svoj glavni stan v Hartumu v angleškem Sudanu, odkoder vodi napad na Abesinijo

pa še vzvod za urejanje plinskega zgorevanja. Aparat bodo lahko izdelovali v serijah, brzina mu bo v višini 15 km skoraj 1000 km na uro. Izumitelj novega letala, inženjer Canpini, izjavlja, da bo s tem letalom mogoče v nekoliko urah skozi stratosfero preleteti razdalje med celinami. Označuje ga za raketo letalo, ki je opremljeno z nepropustnimi kabinami, v katerih se zrak avtomatično popravlja. To letalo pomeni odločilni preobrat v zgodovini zračne plovbe.

Mož, ki ni hotel neoženjen umreti. Na švedskem so pokopali 84 letnega starčka Svena. Na čelu spreveda, ki je bil v nekem manjšem švedskem mestu, je bila njegova 21 letna vdova. Sven se je trikrat po-

lahko bi ga bila napravila za najsrečnejšega človeka na svetu. Ne, ne, ne, saj je nora ta misel... Hahaha, da bi ga županova vzela! Prej bi prišel Lucifer v nebesa, kakor da bi ga Nadvorska vzela. Da mu je le mogla priti taka nora misel!... Če bi bil tudi cel svetnik, saj bi ga ne marala. Saj mu je danes dovolj jasno zabrusila, naj si nikar kaj česa ne misli, da bi njej na ljubo kaj storil. Tega mu pa le ne more braniti, da jo ima rad, čisto tiho na dnu srca rad, ne da bi njej ali komur koli kdaj kaj o tem črnil. Že ta tiha, skrita misel nanjo je lepa. Več ne upa, nikoli, nikoli, nikoli ne — še misliti ne sme na kaj več. Že to je dobrota, da ga ne prezira, kakor ga prezirajo drugi ljudje, da govori z njim kakor s človekom, da se briga zanj, da bi ga rada videla dobrega, poštenega, spoštovanega. In če bo, kakor je prav, ga bo spoštovala in imela v časti... To! Pred njo veljati za poštenega človeka, to je sreča, vredna vsake žrtve. Otožnega srca, pa vendar z nekimi blaženim upanjem v novo življenje je šel po poti navzdol.

Julka pa je medtem dober streljaj više spet počivala. Danes je bil koš kar čudno težek.

Pa težje še so bile misli, ki so ji stiskale srce. Zdaj ji je bilo žal, da je bila nasproti Judežu tako odurna in neusmiljena. Toda s takimi zakrknjenimi ljudmi je prav, če je človek strog in neusmiljen. Zakrknjen bi rekla, prav za prav niti ni ne tako, saj voljo ima dobro. Pa najsi je tak ali tak, usmiljenja je vreden. Nihče ni pri-

Vojaški položaj v Albaniji

Pomen Albanije

Po zanesljivih virih so izselili Italijani iz zafrontnih mest: Valona, Berat in Elbasan civilno prebivalstvo, ker se jim vedno bolj približujejo prodirajoči Grki, ki so bili 15. januarja od teh mest oddaljeni 20—30 km. Strokovnjaki menijo, da je ves nadaljnji razvoj grškega napredovanja odvisen od položaja pri mestecu Tepeleni, katerega so Italijani izpraznili, in se bo fronta pomaknila znatno na severozapad in izenačila. Tedaj bo v grški posesti skoro polovica Albanije in rodilo se bo resno vprašanje, ali se bo Italijanom sploh še izplačalo braniti ostalo, severno polovico, ki nima zanj nobenega ne vojaškega ne drugega pomena, zlasti še, ker bi jim potem ostala kolikor toliko uporabna luka samo še ona v Draču.

Albanija je imela pomen za Italijo samo kot izhodno ozemlje za vdor v Grčijo ter kot obramba Otrantske morske ožine na vzhodu. Kakor hitro odpade ta dvojna važnost, postane Albanija za italijansko vojujočo velesilo brezpomembna.

Odgovor na dve vprašanji

Po tem razmotrivanju o pomenu Albanije za Italijo v vojaškem oziru se moramo dotakniti na kratko odgovora na vprašanje: Čemu se imajo Grki zahvaliti za uspehe na albanških bojiščih? Odgovor se glasi: Načinu bojevanja in res celotni mobilizaciji grškega naroda.

Poseben način grškega bojevanja

Pri celotni prvotni obrambi in pri prodiranju v albansko ozemlje se Grki izogibljejo po možnosti velikih frontalnih (od spredaj in naravnost) napadov. Grške divizije in druge večje edinice ne delujejo skupno in naenkrat. Navadno napadajo manjše, samostojne, izločene enote, kakor čete in bataljoni, ki skušajo nasprotnika obkoliti in se poslužujejo pri tem vseh prednosti, ki jih nudijo tla. Tem manj-

šim oddelkom so dodeljeni pionirji in drugi posebni oddelki, da jim hitro postavijo mostove, popravijo ceste, pomagajo prepeljati topove itd. Ves načrt za grški napad in sploh za sedanje grško bojevanje je izdelal general in ministrski predsednik Metaxas sam osebno. Za zgled mu je bil nemški način napadanja in hitrega prodiranja na Norveškem in v Flandriji.

Mobilizacija celotnega grškega naroda

Dan na dan čitamo v vojnih poročilih, koliko mora pretrpeti vojaštvo v Albaniji radi visokega snega, snežnih viharjev, zametov, plazov in največ pa radi prehudega mraza.

Grki so si znali pridobiti zimo za svojo zaveznico. Predvsem so si osvojili snežne plazove, ki prežijo povsod po dolinah med gorskimi velikani, kot strašno napadalno orožje. Z letalskimi bombami in topovskimi granatami prožijo Grki plazove na sovražnika ter mu na ta način zastirajo steze, pota in obenem v tolikih primerih zasujejo vojaštvo, vojni material, ter onemogočijo prodiranje in umik.

Italijansko vojaštvo, ki je vajeno milejšega podnebja, hudo trpi radi albanskega mraza. Ni pa še bilo slišati, da bi tožili Grki nad neznošnjostjo zime in vendar ni mogla mala Grčija oskrbeti svojih bojevnikov s kuhovinsto obleko.

Česar pa ni zmogla revna grška vlada, to je storil požrtvovalni narod. Kakor pri nas v južni Srbiji, tako je tudi v gorati Grčiji med narodom najpogostejša in najtoplejša obleka ovčji kožuh z volno na znotraj. Vsi ti grški kmečki kožuhi so bili poslani vojaštvu na fronto. Kdor ne gre sam na bojišče, pošlje drugemu svoj topli kožuh. Prav tako so poslali na fronto vse snežne pluge iz severnih pokrajin Epir ter Makedonija. V bližini bojne črte pa je mobilizirano sploh vse prebivalstvo obojega spola z deco vred. Njihova naloga je, da odstranjujejo sneg in pomagajo pri prehranjevanju bojevnikov.

Spominjajmo se v molitvah rajnih!

Smrtna kosa pri Sv. Janžu na Dravskem polju. Nemila smrt se je letos ustavila kar v Prepolah in vse kaže, da se ji nikamor od tam ne mudi. Kot smo že poročali, sta v decembru 1940 umrli 2 ženi v Prepolah. Sledil jima je en majhen otrok. Dne 9. januarja t. l. so nas pa zvonovi opozorili, da je umrla v 62. letu še samska Ogrizek Terezija, svakinja pred dvema tednoma umrle Pesek Marije. Rajna Terezija je bila vzor dekleta, članica Dekliške Marijine

družbe, vneta za dobro. — Ali čudo se vedno dogodi in tako je bilo tudi pri nas, že 10. januarja t. l. so nas zvonovi ponovno opomnili, da je zopet mrlič v osebi Jere Sagadin, roj. Ogrizek, sestre zgoraj omenjene Terezije. Prišla je h pogrebu svakinje, a je obenem prišla tudi k svojemu pogrebu. Rajna je bila vzor žene in matere. Pogreb sester rajnic je bil v nedeljo, 12. jan. t. l., ob obilni udeležbi članic Dekliške Marijine družbe in drugih vernikov. Bodil jima zemljica

4.

Nadvorska domačija je stala na hribčku nad podkrajško farno cerkvijo. To je bil mogočen dom, mogočen pa je bil tudi njegov gospodar. Nadvornik je bil plečat mož, ki kljub svojim petinpetdesetim letom še ni imel nobenega sivega lasu na glavi. Njegov nastop, njegov pogled, njegova beseda: vse je pričalo, da je vaje zapovedovati in vladati. Res je bil vladar ne le na svojem domu, temveč tudi v občini. Bil je župan in njegova je morala obveljati, najsi se je ves svet na glavo postavil.

Čisto druga kakor on je bila njegova žena. Bila je majhne postave, pridna ko mravlja, zraven pa tiha ko miš.

Otroci so bili bolj očetu podobni. Vsi so bili postavnii in kakor oče samozavestni — ljudje so rekli, da so prevzetni —, bili so trdne volje in se niso dali nikomur

NE POZABITE PLAČATI

CELOLETNE NAROČNINE 38 DIN
VSAJ V TEKU TEGA MESECA!

lahka — žalujoci ostali pa naj prejmejo naše sožalje!

Materam zvoní... Ko je nagibalo leto k zatonu, so vurbeski zvonovi peli žalostno pesem Felicijanovi mami, o kateri smo že poročali. Med novoletne akorde pa so zopet zadoneli tužno pesem materi in ugledni gospodinjini Genovefi Kokol v Vumbohu, ki je umrla na praznik Sv. treh kraljev, tri ure nato, ko je bila pripeljana iz mariborske bolnišnice. Bolehala je že dalj časa na žolču, v skrajni sili se je končno podvrгла operaciji, ki pa ji ni prinesla rešitve, dasi je bila krepke narave in stara komaj 52 let. 11 let je bila vdova, mož se je smrtno ponesrečil z vozom. Res, hude preizkušnje pošilja Bog svojim zvestim, da jih tembolj utrdi za nebesko kraljestvo. Da je bila blagopokojnica ocenjena zelo lepo kot verna mati in vzorna gospodinja, je pokazal pogreb, ko jo je veliko ljudstva spremljalo na vurbesko pokopališče. Cerkevni pevski zbor je njen spomin počastil z lepimi žalostinkami na domu, v cerkvi in ob grobu. Zapušča pet otrok, tri hčerke in dva sina, katerih najmlajši služi vojake v Ljubljani. Starejši sin in dve hčerki so pa že poročeni. Gospod, daj njeni plemeniti duši svoj nebeski mir in vlij tolažbo v srca žalujocim!

Naš dolgoletni naročnik umrl. V Podovi je umrl Ivan Greifoner, prežitek, v starosti 77 let. Bil je krščanski mož in dolgo let naročnik »Slov. gospodarja«. Naj mu sveti večna luč — žalujocim pa naše sožalje!

Zorečeva mama pri Sv. Juriju v Slov. gor. na zadnji poti. Pospremili smo k zadnjemu počitku daleč naokrog poznano in spoštovano Genovefo Zorec, ženo cerkvenega ključarja. Pokojna je dosegla lepo starost 70 let. Njeno življenje je v mladosti potekalo pri Sv. Benediktu, odkoder se je poročila na Zorečevo domovino v Partinju, kjer je bila svojemu možu dobra žena, otrokom pa zlata mati. Vkljub težki bolezni, s katero se je morala boriti že par let, je bila pokojna vedno dobro razpoložena. V molitvi in delu je teklo vse njeno življenje. Odpoved in žrtev za druge sta jo krasili do groba. Vzgoji svoje lepe družine je posvečevala največjo skrb, zato pa so otroci tako radi zahajali k njej po nasvete in tolažbo. Na domu, med potjo in ob grobu so pevci zapeli v poslednji pozdrav. Velika množica od blizu in daleč je pokazala, kako velika ljubezen in spoštovanje jih je vezala na pokojno. Zares tako polaga župnija v grob krščansko, zavedno slovensko mater. Spominu blagopokojne so se pogrebi oddolžili na zelo lep način, z zbirko 280 din za dograditev »Slomšekovega prosvetnega doma«, katerega delo je pokojna s toliko skrbjo spremljala in molila za božji blagoslov. Na tem mestu bodi izrečen Bog plačaj! Dobra Zorečeva nam bo ostala, kakor tudi v prvi vrsti vsem revežem in siromakom, za katere je vedno imela dobro srce, v najlepšem spominu. Možu in vsem sorodnikom pa globoko sožalje.

Smrt se je ob koncu leta zaporedoma oglasila v župniji Sv. Lenart v Slov. goricah. Vzela je uglednega kmeta in bivšega dolgoletnega župana v Zg. Žerjavcih, značajnega katoliškega moža, dolgoletnega naročnika »Slov. gospodarja« in drugih katoliških listov. Rajni zapušča ženo in sedem odraslih katoliško vzgojenih otrok. Pokopali smo ob veliki udeležbi bivšega gostilničarja in svoječasnega gerenta občine Sv. Lenart v Slovenskih goricah. Dne 3. januarja smo spremljali na zadnji poti Matijo Korošec, bivšega mlinarja v Sp. Porčiču in posestnika v trgu. Bog jim bodi milostljiv sodnik!

Očeta deseterih otrok so pokopali pri Maji Nedelji. Milo in otožno so zapeli zvonovi malonedeljski, sitarovski ter moravski in naznanjali žalostno vest, da se je preselil iz lepe hiše in vasi Radlavske nad vse dobri, skrbni in pošteni oče Anton Draškovič, ki je po kratki bolezni umrl. Bil je dober oče desetim otrokom, ki jih je odgojil v pravem krščanskem duhu ter zanje skrbel do zadnjega. Bil je lončar. Naročnik je bil katoliških listov, v prvi vrsti »Slov. gospodarja«. Mnogo je imel prijateljev, ki so ga prišli kropiti od blizu in daleč ter ga tudi spremljali na zadnji poti, med njimi je bila tudi gasilska četa, načelnik iste pa se je vsem, ki so rajnemu posodili zadnjo pot, lepe zahvalili. Dobremu očetu svetila večna luč — preostalih pa naše sožalje!

Prava krščanska žena in mati umrla. V Mariboru je umrla gospa Zofija Amalija Breznikova, soproga upokojenega davčnega uradnika ter hišna posestnica v Ptujju in na vinorodnem Kogu pri Središču. Blagopokojno, ki je bila res prava krščanska žena in najboljša mati, so prepeljali iz Maribora v Ptuj, kjer je bila ob obilni udeležbi pokopana zadnjo nedeljo. Draga mamica, sladko in mirno snivaj do svidenja! — Žalujocemu možu, sinovom in hčerkam naše sožalje!

Mati hajdinskega g. župnika umrla. Na Hajdini pri Ptujju je umrla 74letna Uršula Skuhala, mati tamošnjega g. župnika. Rajno so prepeljali na njen dom k Veliki Nedelji, kjer je bila položena ob veliki udeležbi k zadnjemu počitku. Rajna je bila delavna, skromna in zelo pobožna mamica. Bodi pokojnici Vsemogočni večni plačnik, g. sinu in preostalih pa naše sožalje!

Pri Veliki Nedelji je zapel mrtvaški zvon. Umri je dne 15. januarja dobri stari oče Matija Podplatinik v starosti 76 let. Bil je veren krščanski mož, katerega smo vsi ljubili, saj ni nikomur storil ničesar hudega. Rad je šel v cerkev, če je le mogel, zato pa upamo, da mu bo Gospod dal večno plačilo v nebesih. Bil je dolgoleten naročnik »Slov. gospodarja«, zato naj mu bo tukaj postavljen majhen spomin. Zapustil je žalujoco ženo, tri otroke, brata ter sestro. — Dragi, nepozabni oče, počivajte v miru in lahka naj Vam bo naša zemljica! — Žalujocim naše sožalje!

Pri Sv. Andražu v Halozah je umrla po kratki bolezni Amalija Hvalec. Bila je pri sv. misijonu, a sedaj je ni več med nami. Pokopali smo rajno na dan 7. januarja v prav lepem številu ljudi. Pevci so ji zapeli zadnjo slovo pri cerkvi in ob grobu. Rajni daj Bog večni pokoj!

Zgleden krščanski mož umrl v visoki starosti. V Konjicah je poklical Gospod k sebi po večno

Kratke tedenske novice

V nedeljo sta se sestala Hitler in Mussolini ter zunanja ministra Ribbentrop in grof Ciano. Kraj sestanka ni znan.

Italijanski prestolonaslednik Umberto je povišan v armadnega generala.

Grki so zadnje dni ujeli tisoč vojakov s poveljnikom 77. pehotnega polka, ki pripada 7. diviziji in nosi ime »Toskanski volkovi«. Ta divizija je po grških navedbah prišla šele pred kratkim na albansko bojišče.

Nemški letalski oddelki, ki so prišli v Italijo, so zelo aktivni. Vsak dan poročajo o večkratnih letalskih napadih na angleški otok Malta v Sredozemlju. S tem v zvezi poročajo Angleži, da so zbili že nad 80 nemških strmoglavcev in bombnikov, odkar so pa nemški letalci stopili v boje v Sredozemlju, pa že nad sto letal.

V Romuniji je odstopil notranji minister. Nasledstvo je prevzel vojaški poveljnik Bukarešte. Vzrok: umor nekega visokega nemškega častnika. Atentatorja so prijeli.

Poglavar Francije se je v nedeljo zvečer sestal na neki železniški postaji z bivšim francoskim zunanjim ministrom. Po sestanku je maršal Petain odpotoval v Vichy, Laval pa v Pariz.

Angleži organizirajo splošen upor v Abesiniji. Abesinski četniki so oboroženi z najmodernejšim orožjem in so izvežbani od angleških častnikov.

Angleži so zopet zavzeli važno postojanko Kasala v visokem angleškem afriškem Sudanu, katere se polastili Italijani lani 4. julija. Kasala leži ob vojaško važni železnici. Po zavzetju tega mesta, so angleške motorizirane jedinice vdrle v Abesinijo. Po angleških poročilih podpirajo angleške čete uporniški Abesinci. Angleži so že pridobili na prostoru. Kakor izgleda iz teh poročil, je Anglija pričela v Abesiniji z ofenzivo.

Predsednik Roosevelt je bil 20. januarja slovesno tretjič ustoličen za predsednika Zedinjenih držav.

Rooseveltov protikandidat Willkie bo te dni odpotoval v Anglijo. V nedeljo ga je sprejel Roosevelt in mu dal pismo za angleškega ministrskega predsednika Churchilla.

Združene države so začele diplomatsko delavnost v Evropi. Minuli teden so prišli novi poslanički iz Washingtona v Vichy in v Rim. Rimski poslanik je baje imel s seboj Rooseveltovo pismo za kralja Emanuela. V London je pa prišel poseben odposlanec, ki se je sestel tudi s tamkajšnjim papeževim nuncijem. V glavno mesto Bolgarije, Sofijo, je pa prišel poseben Rooseveltov odposlanec polkovnik Donova. Prišel je iz Aten. Sprejet bo na najvišjih mestih. V zvezi s temi obiski izjavljajo po svetu, da je v teku mirovna akcija, ki jo vršita sv. oče in Roosevelt.

Ruska agencija Tass poroča iz Francije, da je francoska vlada silno zadolžena. Dolg znaša nad 270 milijard frankov, se pa še stalno večja.

Po najnovejših poročilih so Japanci zadnje dni doživeli na kitajskem bojišču občuten poraz in so imeli velike izgube.

Japonska hoče izboljšati odnose s Združenimi državami. Kar naenkrat so poslali v Washington novega poslanika. Doslej je bilo to mesto nezasedeno.

razen očetu. Razen Petra, ki je bil najstarejši, sta bila še Pavle in Julka doma, starejša hči Zefka pa je bila že oženjena. Od vseh otrok je bila edina Julka nekoliko materi podobna. Imela je sicer svoj ponos in svojo trmo po očetu, bila pa je prav kakor mati rahlega srca in sočutna in siromaki je niso mogli prehvaliti zaradi njene dobrotljivosti. Z moškimi ni marala prijateljstva in doslej je še vsakemu, ki je prišel po njej vprašati, pokazala figo. Nobeden se ji še ni zapisal v srce, kvečjemu na Judeža ji je včasih ušla misel, pa proti taki misli se je uprla z vsem svojim ponosom. Ni si hotela priznati, da bi čutila kaj več do njega kakor sočutje in usmiljenje. Pa vendar so ji misli vedno spet uhajale k temu čudnemu človeku.

Nekega lepega dne v oktobru je gnala Julka, ker je moral pastir z drugimi na žago, domačo živino na spodnji travnik. S seboj si je vzela šivanje, ker je bil travnik proti cesti zagrajen in živina ni imela kam uhajati. Pa ji šivanje nič kaj ni šlo od rok. Ozirala se je po jesenskih travnikih in prisluškovala petju in pokanju pastirjev naokoli. Zasanjala je ob pogledu na bližnje hribe, tedajci pa jo je predramilo zategnjeno žensko petje, za lesno pa je bilo videti, kakor da se ziblje po poti živ snop rož. Kdo bi mogel to drug biti kakor Zakotnikova Jerulja, Judeževa teta in skrbnica! Ker je bila Julka Jeruljina velika dobrotnica, se je ženkica skobacala skozi lesno in je prikrevsala k dekletu. Že od daleč je pozdravila:

»Dober dan, Julka, Bog ga daj in Devica Marija!«

»Bog daj, Jerulja!« je odzdravila Julka.

Jerulja je bila drobna, majhna ženica in je tako veselo in otroško gledala v svet, da je moralo vsakemu na smeh uiti, če jo je videl. Pa če je bila še taka kakor danes in tolikokrat! Na hrbtu je imela svoj večni koš, vse okoli roba in še za ušesi in na prsih pa rože, rože, same rože, Bog bi jim vedel za imena, nabrala jih je ob cestah in po tratih, na oknih in vrtilih. Zaradi tolikih rož je bila videti vsa nedelna in praznična, čeprav je bila ubogo oblečena.

»Julka, ali imajo mati kaj jaje na prodaj?« je vprašala, ko je prišla bliže, s košem pa se naslonila na kol, ki je tičal tam v tleh.

»Nimajo. Naše kure že štirinajst dni ne nesejo,« je odgovorila Julka. »Mati bi jih sami kupili.«

»Nekaj jih imam. Zakaj bi jih v mesto nosila, če bi jih tvoja mati radi? Dam jih po petdeset par, kakor sem jih sama kupila.«

»O ti neumna Jerulja, ti! Od česa boš pa živela, če ne boš nič zaslužila? Od dela samega ne boš sita.«

»Jaz se zmeraj, kadar sem lačna, do sitega najem. Ali ne veš, kako v svetem pismu piše? Poglejte lilije na polju; ne sejejo in ne žanjejo in vendar jim da naš nebeski Oče jesti in piti.«

»Čisto tako že ne stoji v svetem pismu,« se je Julka nasmehnila; »ti pa torej misliš, da si lilija na polju nebeskega Očeta.«

(Dalje sledi)

čil samo zato, ker ni hotel nič podariti pokojninskemu zavodu, v katerega je ves čas zvesto plačeval. Prvič je postal vdovec, ko je bil 67 let star. »Če sem že 40 let plačeval v pokojninski zavod,« je takrat rekel svojim prijateljem, »bi ne bil rad, da bi ostal ta denar neizkoriščen. Zato se bom zopet poročil.« Kmalu je našel ženo, toda tudi ta mu je čez 5 let umrla. Zakon s tretjo ženo je trajal nato le poldrugo leto. Stari gospod je bil še vedno trimast. »Nič nočem podariti pokojninski blagajni. Ko bom umrl, moram imeti ženo, ki bo po meni prejemala pokojnino.« S 83 leti se je poročil z 20 let starim dekletom, ki je potem čez leto dni res postala vdova po njem.

plačilo Ignacija Kuk, 79 letnega preužitkarja. Imel je 12 otrok, od katerih živi 11. Eden je ravnatelj salezijanskega zavoda v Veržetu in ena hčerka je katehistinja. Rajni je bil vzoren oče, dober gospodar in požrtvovalen javni delavec. Za obilne zasluge je bil odlikovan z redom sv. Save. Ostani mu ohranjeni časten in hvaležen spomin, preostali pa naše sožalje!

Smrtna primera v Slivnici. Umrl je v Slivnici pri Mariboru na svojem posestvu Andrej Rečnik, okrajni vinarski inštruktor v pokoju, po kratki, hudi bolezni, v starosti 78 let. Bil je dolga leta naročnik »Slov. gospodarja« in velik dobrotnik revežev. V njegovi hiši se je marsikateri prespal in pokrepčal. — Dne 12. januarja pa je umrla Ana Arnuš v visoki starosti 90 let, rojena v Dornavi pri Ptuj. Živela je pri svoji hčerki M. Rečnik in je bila do zadnje ure pri zdravi pameti, še zadnji mesec njenega življenja se je zanimala za novice v »Slov. gospodarju«. — Rajna naj počivata v miru, žalujoči pa naj prejmejo naše sožalje!

Dobra mati je umrla pri Sv. Juriju ob Taboru. Po dolgi bolezni je 17. januarja zapustila dolino solz Neža Lončar, posestnikova žena iz Zaglinka, p. d. Kaludrova mati, mati g. patra Frančiška, ravnatelja zunanlega kapucinskega konvikta sv. Cirila in Metoda v Celju. Rajna naj počiva v miru — žalujoči pa naše sožalje!

† **Frančiška Kolar.** V torek, 7. jan. 1941, smo pospremili k večnemu počitku na teharsko farno pokopališče gđc. Frančiško Kolar. Splošno priljubljena blaga pokojnica je boguvdano posvetila vse svoje trudapolno življenje najmarljivejšemu delu, ki ga je z redko zvestobo opravljala pri znani Pišekovi hiši v Čretu polnih 40 let! Razen neutrudljive delavnosti in zglede zvestobe so krasile nepozabno rajnico tudi še druge prav lepe lastnosti: predvsem jo je odlikovala ona ljubka srčna milina in nežna ljubeznivost, ki je pač poseben dar božji in je dana samo takim sončno vedrim dušam, kakršna je bila naša Franca. Čeprav je opravljala vsakdanja kmetiška dela enako marljivo kot neutrudljiva čebelica, pa se je vendar ves čas svojega zgledega življenja skrbno varovala, da njeno dobro srce ne bi bilo obteženo le s časnimi skrbmi. Tako je v svojega Boga goreče verovala in trdno zaupala, zato pa tudi smrtne ura zanj ni prišla nepričakovano. Usmiljenje in dobrotljivost, ki si jo je vedno želela in na zemlji vselej izkazovala, je onstran groba gotovo dosegla, zakaj »blagor mrtvim, kateri v Gospodu umrjejo. Poslej si spočijejo od svojega truda, kajti njih dela gredo za njimi.«

Madega fanta so pokopali v Kapelah pri Brežicah. Žalostno so zapeli kapelski zvonovi, ko so naznanili vest, da je v Župelevcih umrl 10. januarja Molanc Karel po dolgi in mučni bolezni. Dopolnil je komaj 24. leto in že mu je smrt pretregala nit življenja. Pokojnik je bil v Mariboru dve leti na Sadjarski in vinarski šoli. Lansko spomlad je bil poklican k vojakom, po par mesecih pa ga je prijela zavrtna bolezen in ga po enem letu mučenja spravila v prerani grob. Na načelu pogreba je korakala gasilska godba, fantje, dekleta in množica ljudstva ga je spremljala k večnemu počitku. Ob odprtem grobu mu

je še gasilska godba zaigrala žalostinko. Naj pridnemu Karlu svetli večna luč! Žalujočim staršem, bratom in sestri iskreno sožalje!

Posestnik umrl v Šmartnu v Rožni dolini. Na god sv. Pavla mučenca, 15. januarja, je umrl po dolgem trpljenju posestnik Matija Videnšek, p. d. Petrač, star 81 let. Svojo bolezen je prenašal vdan v božjo voljo, saj je bil veren in odločen katoliški mož. Večkrat se je v mučni bolezni krepčal s tolažili svete vere. Kot gospodar je bil skromen, miren in marljiv. Bil je prava slovenska korenina. Svoje otroke je vzgojil kot verne katoličane. Enega sina je izgubil že v svetovni vojni. Pogreb je bil 17. januarja ob obilni udeležbi faranov in sorodnikov. Rajni naj počiva

v miru, svojcem, kateri so mu lajšali trpljenje, pa naše sožalje!

Smrt v visoki starosti na Zdolah. Zaspala je mirno v Gospodu ga. Antonija Havelka, roj. Bahč, v starosti 80 let. Rajna je mnogo prepotovala po svetu, a na starost se je vrnila na svoj rojstni dom, kjer je v miru dočakala svojo smrt. Obilna udeležba na zadnjem potu je pričala, kako je bila rajna priljubljena med Zdolani, Molitve na domu rajne, mašo zadošnico in pogreb je opravil njen nečak g. Joža Presnik, župnik na Planini; poslovilne besede pa je izrekel domači gospod župnik Pajtlar; cerkveni pevski zbor pa je zapel žalostinko »Vigred se povrnek. Svetila rajni večna luč, sorodnikom naše sožalje!

Dopisi

Slovenjgraški okraj

Podgorje pri Slovenjem Gradu. V nedeljo, dne 12. januarja 1941, je priredilo Bralno društvo v dvorani ljudske šole lepo igro »Guzaj«. Čeravno je skoro vsem znana ta zgodbica, pa je bilo toliko obiska, da še nikoli ne toliko. Največ prostora so seveda zavzeli Šmarčani in Staročani pa še Šmiklavčani, za kar se jim iskreno zahvaljujemo. Veliko Podgorčanov pa je moralo iti domov, ker ni bilo prostora. Pa smo jih potolažili s tem, da jo bomo še ponovili. Dobiček je namenjen za nabavo novega odra.

Kozjak

Sv. Križ nad Mariborom. Dekliški krožek priredi na Svečnico, dne 2. februarja, popoldne lepo igro »Prisegam«. Prijatelji poštenega razvedrila iskreno vabljeni!

Dravska dolina

Studenci pri Mariboru. Naše Prosvetno društvo se je v nedeljo, 19. januarja, popoldne oddolžilo spomenu rajnega narodnega voditelja g. dr. Antona Korošca. Ob jako dobri udeležbi poslušalcev je predsednik Prosvetne zveze g. rektor dr. Josip Hohnjec govoril o življenjskem delu in veličini dr. Antona Korošca.

Dravsko polje

Vurberg. Na praznik Sv. treh kraljev je bil redni občni zbor Prosvetnega društva. Bil je še precej dobro obiskan. Slavnostno besedo na občnem zboru je imel g. župnik, ki je s stvarnimi primeri začrtal pot, po kateri bi se naj društveno delo usmerilo v bodoče. Izvoljen je bil nato nov odbor, kateremu je postavljen na čelo mlad kmečki fant. V odboru je tudi g. župnik Jože Mlakar kot referent za treznost, za narodno-obrambno delo pa je imenovan g. organist. Naj dobra volja in prizadevanje novih društvenih delavcev prinese nove

NE POZABITE PLAČATI

CELOLETNE NAROČNINE 38 DIN
VSAJ V TEKU TEGA MESECA!

Budov zob je izginil.

Na otoku Cejlonu je nastalo velikansko razburjenje: iz najlepšega in največjega templja Dalada Maligava v skrivnostnem gozdu pri mestu Kandy je izginil slavni Budov zob, ki so ga tam stoletja dolgo z največjo skrbnostjo hranili. Novica o tem se je bliskovito razširila po vsej Indiji in milijoni vernikov smatrajo to za znak, da se bližajo hudi časi. Po starem ustnem sporočilu je Buda sam izročil ta zob kralju na Cejlonu. S posebnim spoštovanjem so ga dolgo časa hranili domači knezi. V strahu, da ga ne izgube, so ga nosili v koderih na glavi. Toda kljub temu zoba nekega dne ni bilo več in vsa poizvedovanja za njim so bila brez uspeha. Enajst sto let pozneje

Januš Golec:

Hči mariborskega mestnega sodnika

Ljudska povest iz junaške dobe obrambe Maribora pred Turki leta 1532.

Judom se je godilo v dobi povesti na Štajerskem prav tako, kakor danes v veliki Nemčiji. Ker so preveč odirali meščane in kmete, jih je oblast leta 1496. izgnala iz Štajerske. Najbrž se ima zahvaliti Štajerska temu izgonu, da je v zadnjih protijudovskih letih primeroma malo čutila judovsko nadlogo.

V Mariboru so posedovali judje svojo molilnico in svoj lastni geto v bližini do danes ohranjenega najvišjega stolpa pod Narodnim domom, v katerem je bival mestni stražni mojster, ki je imel radi višine razgled po vsem mestu in je lahko s podrejenimi opazil že od daleč vsako bližajočo se nevarnost.

Kakor omenjeno, je bil izgon judov iz Maribora tako strog, da so jim odvzeli sinagogo in so se morali vsi izseliti. Radi cvetočega prometa po Dravi v lesom in sadnimi pridelki je bila prepoved prestopa praga mestnih vrat najhujši udarec za jude, katerim sta bili trgovini z lesom in pridelki monopol.

Izgnani judje so skušali uporabiti vsako priliko, da

3 so se prikradli skrivoma v mesto in trgovali. Pri mestnem sodniku Wildenrainerju so zadeli na neizprosnega nasprotnika, kateri je uporabljal glede enkrat izgnanih judov vso ostrino zakona.

Judje so od nekdanji bili mnogo pred kristjani obveščeni, kdaj bo kak večji turški naval in kje se bo pomikal. Bližajočo se turško nevarnost so skušali izrabiti v svoj dobiček.

Sodni zapiski iz leta 1531. opisujejo, da se je natepel na jesen tega leta vočigled vpadu Turkov v Mariboru pretkan izgnani jud Elija. Stopil je v stik z mariborskimi peki, katerim je nasvetoval nakup večjih zalog moke, ker bodo prihodnje leto Turčini navallili na mesto ter ga oblegali. Peki so šli judu na limanice in so potihoma kupili moko in žito ter so blago plačali Eliji vnaprej. Kakor hitro je imel jud v žepu denar, je poslal iz zgornjih krajev po Dravi plesnivo moko ter skvarjeno žito.

Debela goljufija je peke upravičeno toliko ujezila, da so naznanili judovskega sleparja mestnemu sodniku, kateremu je uspelo, da je pograbil Elijo s pomočjo svojih na daleč razpletenih vojaških zvez in ga dal privedi v Maribor na odgovor.

Sodba je bila kratka in je bila njena izvršitev po tedanjem pametnem običaju svarilen zgled za vse sleparje z živili.

Lepega dne so se zbrali vsi meščani in okoličani ob obeh obrežjih Drave. Mestni beriči so pritirali obsojenega

Majšperga, Hajdine in št. Vida — vse, prav vse govori: Videti hočem pri Lovrenčanah »Našo krič!« Ko vas vabimo, sporočamo, da bo začetek že ob pol treh in da se po začetku dvorana zapre. Prosimo torej, priskrbite si vstopnice (ki jih je že veliko prodanih) pravočasno ter kličemo: Na veselo svidenje!

Ptujsko polje

Sv. Vid pri Ptuj. Božični čas smo preživeli tudi pri jedači in pijači bolj skromno. Pač času primerno. Naši igralci so se zopet postavili s spevoigro »Grof in opat«, ki so jo ponavljali z velikim uspehom pri Sv. Lovrencu na Dravskem polju. Zeleti bi bilo, da se nam nudi pogosteje več zdrave in poučne zabave. Posebno haloškimi revežem je šolska božičnica tudi letos prinesla vsaj žarek božičnega veselja v borne viničarske hiše. Nad 180 revnih otrok je bilo ob tej priliki obdarovanih. Zahvala gre kralj. ban. upravi, Ciril Metodovi družbi, Kraj. šol. odboru, številnim trgovcem v Ptuj, učiteljstvu, ki je izvedlo nabiralno akcijo, pri kateri se je tudi letos izkazala zelo požrtvovalno naša nekdanja, sedaj že upokojena učiteljica ga. Pernet Ivana, ki še ni odložila skrbi za našo revno deco. — Pomanjkanje čuti v teh časih posebno naš ubogi haloški viničar, ki ima številno družino, zasluzka pa malo. Beda raste iz dneva v dan. Velika dobrina za ubogo šolsko deco je naša šolska kuhinja, ki že tretjo zimo dnevno opoldne nasiti povprečno do 160 otrok. Da so te socialne ustanove res vsi veseli, se vidi iz tega, da imajo ob priliki zbirke za šol. kuhinjo vsi odprto srce in takoj pripravljen prispevek. Tako se pri nas res praktično kaže ljubezen do bližnjega. Gospod Pernet, mesar iz Ptuj, naš domačin, pa nas bogato zalaga z mesnimi dobrinami ter tako dnevno slajša tek haloškim solarčkom. Vsem, za vse, Bog plačaj!

Sv. Marko nižje Ptuj. Dne 5. jan. t. l. se je vršil pri nas redni letni občni zbor Krajevne kmečke zveze. Na občnem zboru je govoril zastopnik Okrajne kmečke zveze g. Bračko, upravnik Vinarske zadruga v Ptuj, ki je v svojem govoru razložil pomen Kmečke zveze ter o razvoju združništva v Sloveniji. O blagopokojnem dr. Korošču in o njegovih zaslugah za kmečki stan je govoril načelnik Kuhar Simon. Ob koncu so vsi navzoči blagemu pokojniku vzkliznili trikratni slava. Izvoljen je bil spet stari odbor z g. Simonom Kuharjem na čelu. — Tudi naša mladina je postala zelo delavna. Na Štefanovo so igrali zgodovinsko igro »Miklova Zala«, ki je zelo dobro uspela, na Svečnico bodo pa vpriporili drugo tako igro, in sicer »Divjega lovca«, k prvi igra čestitamo igralcem, k drugi pa želimo veliko uspeha.

Mursko polje

Ljutomer. V nedeljo, dne 12. januarja, je imelo Prosvetno društvo sestanek v Katoliškem domu. Predaval je salezijanec g. Štuhec, in sicer o kongresu Kristusa Kralja v Ljubljani. — Kakor že več let sem, se je tudi letos osnovala šolska kuhinja, ki preskrbi ubožnejšim otrokom, ki pa še morajo daleč v šolo, enkrat na dan toplo hrano. In sicer se dnevno nasiti čez 300 otrok. Da se delno krijejo izdatki, naproša odbor kuhinje vse,

Elijo na sredino dravskega mosta. Na eno od mostnih koz je bil pritrjen steber. Na vrhu stebra je bil drog, in sicer podobno kakor pri podeželskih vodnjakih na cehto. Na enem koncu droga, kateri je segal preko mosta v Dravo, je bil pritrjen koš, v katerega so stlačili zvezanega juda, seveda tako, da je bila že vsaka misel na pobeg izključena. Z obsojencem v košu so v največjo zabavo gledalcev delali rabljevi pomočniki tako, kakor bi zajemali na cehto vodo iz Drave. Koš z na smrt preplašenim judom so pustili mučitelji pri potapljanju par minut pod vodo, da se je mučenik grozno napenjal s pridrževanjem sape, dokler je šlo, vendar pa je pri vsaki potopitvi požrl nekaj vode.

Trpinčenje Elije na cehto je trajalo več ur in tako dolgo, da je jud umrl med nepopisnim strahom in mukami. Utopljenega juda so izsuli iz koša v Dravo, ki ga je odnesla med krohotom ogoljufanih pekovi in ploskanjem vseh, ki so bili očividci, kako kaznuje zakon sleparja z življenjskimi potrebščinami, katere so bile kupljene za najhujši čas oblege. Smrtno mučenje juda Elije pa še ni bilo dovolj svarilno za njegovega verskega brata Jakoba Seidenschwanza (svileni rep).

Nekaj mesecev po usmrtni sleparja Elije se je zagovarjal pred sodniki pod Wildenrainerjevim predstvom omenjeni jud Jakob. Tudi ta se je hotel okoristiti z dejstvom, da bo Maribor oblegan, da se bodo vse potrebščine znatno podražile in bodo oblegani krvavo po-

NE POZABITE PLAČATI CELOLETNE NAROČNINE 38 DIN VSAJ V TEKU TEGA MESECA!

ki jim je možno, da bi s prostovoljnimi darili podprli to važno ustanovo; sprejmejo se vse vrste živil. Potreba šolske kuhinje je res bila velika. — Zadnji čas je spet pritisnila zima. Snega imamo itak dovolj in ko se je v ponedeljek, 13. t. m., zjasnilo, je bilo par dni pošteno mrzlo. Led, ki je na drevju, upajmo, da ne bo veliko škodoval.

Slovenska Krajina

Murska Sobota. V četrtek je bila v Soboti blagoslovljena nova tiskarna svete Družine. Tiskarna je na združni podlagi. Tiskala bo predvsem domače katoliško časopisje. Blagoslovitve so se udeležili vsi zastopniki naših uradov in javni delavci z odborom tiskarne in Katoliškega tiskovnega društva na čelu. Po blagoslovitvi je bilo v hotelu Faflik skupno kosilo za vse predstavnike.

Sobota—Hodoš. S 15. januarjem smo dobili tak vozni red na progi Sobota—Hodoš, da ne vemo, ali se iz nas norčujejo, ali pa z nami šalijo. Že ob štirih mora naše siromašno ljudstvo iti na vlak in pride v Soboto že ob 6.15 ter mora na cesti čakati do osmih, da se odpro uradi in gimnazija ter trgovine. Vsak dan pride s tem vlakom v Soboto do sto ljudi ali pa še več. Vračamo se pa lahko šele ob treh popoldne. Nimamo nobene zveze z vlaki za Maribor in moramo na tako zvezo čakati devet ali še več ur. Če oddamo pošto na vlak, gre ta pošta iz Sobote šele drugi dan ob treh. Ljudje so razburjeni in ne morejo tega razumeti. Če ste nam že en vlak ukinili, pa nam dajte vsaj vozni red, da ne bomo mislili, da smo kje v Afriki. Saj nismo nezakonsko dete in denar je tudi naš dober, saj tako pravi davčna uprava. Ne bomo odnehali prej, dokler se ta krivica ne popravi!

Sv. Sebeščan. Na pustno nedeljo bo naše Prosvetno društvo priredilo igro »Dve nevesti«. — Ivan Horvat, predsednik Prosvetnega društva, je daroval društveni knjižnici 34 knjig. Bog plačaj! Posnemajte! Knjižnica ima sedaj okrog 400 knjig. — Naši gostilničarji so že dvakrat naročili iz Dalmacije vino, in sicer že dva vagona. Vino stane domov postavljeno brez trošarine okrog 9 din. Pa je dobra kapljica. — Zaročila sta se pri nas ženin in nevesta, stara po 17 let. Kaj takega pa še ni bilo. Ženin ni iz naše župnije in je brez staršev. Pamet!

Haloze

Leskovec. Na Štefanovo, 26. dec. 1940, sta v cerkvi sv. Cirila in Metoda v Ljubljani bila poročena gđc. Jospina Keržmanec in šol. upravitelj iz Leskovca g. Ciril Vobič. Bilo srečno! Na mnoga leta!

Sv. Andraž v Holozah. Namesto venca na grob našega voditelja dr. Korošca je Zveza agrarnih zadrug v Skoplju darovala 1000 din Zdržni zvezi v Ljubljani, ta pa se je spomnila revne haloške mladine ter to vsoto poslala nam, da se porabi za našo šolsko kuhinjo. Ta dar nam je zelo dobrodošel, ker imamo zelo malo prispevkov.

Lep Bog plačaj! Tako naš rajni voditelj še po smrti deli dobrote naši mladini. Otroci, v zahvalo se držite vedno gesla: Bog, dom in država! Ostani vedno verni, pošteni in zavedni Slovenci! — Naša župnija šteje okoli 2300 duš; umrlo jih je 53. V starosti do 1 leta 27! Število umrlih otrok kaže na nezadostno prehrano staršev in otrok. Tako je bilo 1940! Kako bo pa letos, ko ni denarja, ne kruha, ne mleka, ne obleke. Se je že parkrat do zdaj zgodilo, da pek ni dobil moke in ni pekel kruha. Mali posestniki in viničarji so prišli po kruh. Nikjer ga niso dobili. Zadruga-vinarna v Ptuj je oskrbela nekaj koruze in rži. Kdor je imel še kaj dinarjev, si je kaj malega naročil, večina si ni mogla. Ali se ne bi moglo izposlovati kak vagon koruze, ki bi se brezplačno ali vsaj po bolj nizki ceni delila med najbolj potrebne? — Radi hudega mraza spet trpijo gorice in sadonosniki. Tako se nam obeta slaba vinska in sadna letina. Vojske, kuge in lakota. reši nas, Gospod!

Celjska okolica

Galicija pri Celju. V gospodarskem oziru je bilo minulo leto bolj slabo kakor dobro. Posebno ozimno žito je bilo kaj slabo, zlasti še pšenica. Zelo dobro pa je obrodila koruza, pa tudi krompir je bil še dosti lep. Sadja pa ni bilo lansko leto pri nas nič, razen ene vasi. Razumni gospodarji so si pijačo prihranili, da jo bodo imeli še za letos dovolj, nekateri so pa že vse popili, tako da bodo poleti »suho žvižgali«. Pijača se letos pri nas plačuje: jabolčnik po 5 din, vino po 8 din liter. Zelo nas je v preteklem letu tudi presenetila »savinjska rožica«, to je hmelj. Glede verskega časopisja tudi nismo Galičani na zadnjem mestu. Največ je seveda »Slov. gospodarja«, ki prihaja k nam v nad 60 izvodih. Nadalje imamo še celo vrsto drugih versko-vzgojnih časopisov, revij in knjig, tako da presega versko časopisje v fari nad 400 izvodov. Liberalnih listov je samo okoli 20 izvodov, pa tudi te bomo sčasoma še pomedli.

Šmarski kraji

Sv. Križ pri Rogški Slatini. Naše duhovno vodstvo, ki vodi duše svojih faranov, je poskrbelo, da se bo pri nas vršil sv. misijon pod vodstvom g. Hajnšeka, frančiškana iz Ljubljane. Misijon bo trajal od 1. do 2. postne nedelje, t. j. od 2. do 9. marca t. l. Da bi sv. misijon sijajno uspel, prosimo Boga usmiljenja in milosti. Predvsem pa prosimo Boga, da se dostojno pripravimo na sv. misijon tudi iz tega vidika, ker bomo imeli letos novo sv. mašo. Novo mašo bo daroval naš domači rojak g. Drogenik Anton, kmet-ski sin od Sv. Križa št. 7.

Sv. Križ pri Rogški Slatini. V noči na 14. januar je bilo vlomljeno v vinsko klet Mihaela Plemenitaš iz Gore pod Bočem. Storilci so odnesli iz kleti 20 litrov slivovice. Preiskavo vodijo orožniki. — Dne 14. januarja je spodrsnilo na oledenelih stopnicah Simonu Jagodiču iz Rjavice in si je pri padcu zlomil nogo.

Posavje

Rajhenburg. Društveno življenje je precej razgibano, saj je samo v Rajhenburgu, ki je trg z

trebovali srebrn ter zlat denar, za katerega se tudi v najhujših stiskah marsikaj dobi. Jakob Seidenschwanz je nekaj časa sleparil Mariborčane na ta način, da je zamenjal prave kovance za srebrne in zlate potvorjence.

Obsojen je bil na strašno smrt, katero je pretrpel javno v mariborskem mestu. Nekaj pesti od njega razpečanih denarnih potvorb je raztopil rabelj in mu je vlival vrelo zmes kovine v nasilno odprta usta tako dolgo, dokler je dajal mučeni še kake znake življenja.

Kratko opisana svarilna zgleda sta menda tako strašnilo vplivala na izgnane jude, da so imeli celo Wildenrainerjevi nasledniki dokaj let mir pred judovskimi goljufi in ponarejevalci.

Obsodba čarovnic

Značilne za tedanji vek so številne čarovniške sodne obravnave, katerih ni manjkalo v nobenem mestu in seve tudi ne v Mariboru. O Wildenrainerju trdi zgodovinska beležka, da so mu bile ovadbe zaradi čarovnij zoprne in da jih je skušal zatreti v kali na prigovarjanje ter mile prošnje njegove milosrdne in pobožne hčerke Kunigunde, katera je otela življenje mnogoterim po nedolžnem čaravnije obdolženim žrtvam.

Mestni sodnik Krištof Wildenrainer je sodil na pritisk od zgoraj leta 1546. v čarovniški zadevi, koje potek se je ohranil.

so ga vendarle našli v Goi na zahodni indijski obali. Goa je bila takrat portugalska kolonija. Portugalci zoba niso hoteli izročiti, čeprav jim je birmanski knez ponudil zanj vse svoje zaklade in bogastvo. Ker so bili Portugalci še naprej trdosrdni, tako pravi ustno izročilo naprej, je Buda sam posegel vmes. Dvignil se je s svojega prestola in zamenjal svoj zob z navadnim živalskim zobom. Pravi zob je prišel nazaj na Cejlon, kjer so mu postavili prekrasen temelj. Ko je sedaj ta zob znova izginil, so Indijci zelo obupani, ker so prepričani, da je to skrivnostni znak za veliko trpljenje vseh vrst, ki jih bo zadelo.

Tudi posledica vojne v Afriki. Južne Afrike se vojna doslej sicer še ni

nekaj nad 1000 prebivalci, kar 13 društev in organizacij. Poleg teh so še 4 gospodarske ustanove. Lansko leto, t. j. 20. oktobra 1940, je bila v Rajhenburgu na pobudo tuk. Kmečke zveze ustanovna skupščina nove Nabavjalne in prodajalne zadruge, z. z. o. z. Namen zadruge je, doseči svojim članom čim ugodnejše cene kmetijskim pridelkom ter da nabavlja potrebne kmetijske stroje in drugo po znižanih cenah, kar pač kmet rabi. Ta zadruga je že začela uspešno delovati in je tudi včlanjena pri Gospodarski zvezi v Ljubljani. K ustanovitvi te za našega kmeta tako potrebne ustanove želimo vsi obilo uspeha za blagor našega kmeta. — Tudi tuk. Fantovski odsek, ki zbira in vabi v svoje vrste vso našo pošteno katoliško mladino, prav pridno dela in sistematično vzgaja mladino vsestransko. Posebno fantovski sestanki so prav živahni in pestri, na katerih se obravnavajo življenjsko važna in potrebna vprašanja. Saj to je edino mesto, ki nadomesti dom in šolo, da da mladini to, česar ji drugi ne morejo dati in ji omogočiti, da postane pravi in popolni človek. Ta mladina, ki prihaja iz naših organizacij, je polna zanosa in poleta. Zato bi morali vsi skrbni starši in vsi vzgojitelji z voljo nekaj storiti, da pomagajo naši fantovski organizaciji in naši mladini, da bo mladina, naša bodočnost, nekoč v resnici v srečo in blagor svojega naroda in naše države. Le pri nas vzgojena mladina bo zares — naša bodočnost! — Naš prosvetni kino ima v letošnjem programu res samo najboljše in najlepše filme, ki bodo zadovoljili vsakogar. Vabimo vas, pridite! — Če pogledamo še malo rajhenburško občinsko gospodarstvo v lanskem letu, lahko z zadovoljstvom potrdimo, da se je občinska uprava mnogo trudila v blagor svojih občanov. Naj omenimo samo trški vodovod, ki bo velik socialni napredek trga in cele občine. Gradnja prve etape je bila že končana in takoj ko bodo vremenske razmere ugodnejše, se prične graditi druga etapa. Tudi gradnja druge etape je prevzel g. Okrožnik Adolf, vodovodni inštalater iz Celja. — Gradbena delavnost v trgu je tudi precej živahna. Nova elektrarna je že mogočna stavba in bo kmalu pod streho.

Sevnica ob Savi. Ker so obnovitvena dela Slomšekovega doma v glavnem končana, se katoliško vzgojno in prosvetno delo zopet nadaljuje. Starše obveščamo, da so sestanki za dečke do 12. leta ob nedeljah ob 7.30, torek pred šolarsko sv. mašo. Po šolarski sv. maši pa so sestanki za deklice do 12. leta. Dečki od 12. do 17. leta se sestajajo ob torkih in petkih ob 18.30 in ob nedeljah po večernicah. Deklice od 12. do 17. leta pa imajo sestanke ob torkih in petkih ob 13.30. Starši, vabimo vas, da pošljete svoje otroke v Slomškov dom, kjer jih bomo vzgajali. Mogoče nimate sami dovolj časa, da bi se temeljito posvetili vzgoji otrok. V Slomškovem domu pa bodo vaši otroci telovadili, peli, se igrali, smejali se in se učili. Starši, prosimo vas, zaupajte svoje otroke Slomškovemu domu!

Brežice. Ob tridesetdnevni smrti g. dr. Antona Korošca (14. januarja) so priredile nake krščanske organizacije spominsko proslavo. Na sporedu so bile deklamacije in pesmi ter govor, ki ga je imel predsednik Prosvetne zveze g. rektor dr. Jo-

sip Hohnjec. Spomin na pokojnega narodnega voditelja pojmuje v glavnem poleg hvaležnosti kot dolžnost zvestobe dr. Koroščevim načelom in njegovemu vzpodbudnemu zgledu.

Novi finski ministrski predsednik Rangoll

Branilec Bardije, italijanski general Bergonzoli. — Angleži so najprej poročali, da so ga ujeli, nato pa, da se mu je posrečilo uiti. Za njegovo usodo pa še sedaj prav ne vedo

Želite kupca za svoje pridelke, za les, drva itd., potrebujete posla ali želite sami v službo — naročite oglas v »Slov. gospodarju« in uspeh bo gotov!

mного dotaknila, vendar pa so se tam končali lovi na leve. Prepovedali so jih. To pomeni izgubo znatnih dohodkov cele vrste podjetnih ljudi iz Kapskega mesta, ki so za bogate tujce, zlasti Američane, prirejali takšne love in pri tem bogato zaslužili. Edini, ki ima od prepovedi za sedaj še dobiček, je konservator (ohranjevalec) levjih src. To je mož, ki je od pomočnikov lovcev na leve že leta kupoval levja srca in jih potem hranil v špirtu. Špekuliral je povsem pravilno s hrepenenjem bogatih lovcev po lovskih izrednostih. Poleg levje kože so odnašali Američani domov tudi levja srca, ki so potem ohranjena v kozarcih oznanjala slavo neustrašenih lovcev. V primerih, kjer se je mudilo, pa je

Radi ovadbe krivde coprnice se je zagovarjala vdova Marjeta Šauperi od Sv. Marjete ob Pesnici. Izpovedala je mariborskemu sodnemu dvoru, da je njena tovarišica Marjeta Krajner pripravila jed iz kuščarjev, slepcev, beloušk in krastač. Šauperlca je poskušala od te jedi, olupila se ji je po vsem telesu koža in s tem ji je bil odprt pogled v bodočnost.

Šauperlca in Krajnerca sta povzročili nad Sv. Marjeto vihar na ta način, da sta vzeli devet kamnov, sta jih obdihali z lastno sapo in jih vrgli v vodo. Imenovani čarovnici sta umorili kmeta Jakoba na ta način, da sta prazili na panju drevesa, katerega je on posekal, krastače in belouške.

Šauperlci in Krajnerci sta se pridružili s časom še Lučenbergerica in Rozenkrančka. Ta družba copernic je zapovedala trem vragom, da so izšli čez hrib ter dol vodo in je sledila čarovniji tudi toča. Ob binškoštih sta pričarali Lučenbergerica in Krajnerca neurje, katero je segalo od Sv. Marjete do Radgone in vse uničilo. Dalje sta zastrupili štiri osebe.

Na hribčku v hosti sta iztaknili Kristusu na križu oči in s tem postali po tem strašnem zločinu nevidni.

Že naštetih coprniški kompaniji so se pridružile s časom še Župančka iz Metave pri Sv. Petru pri Mariboru in Klobasička ter neka Cigolčka.

Ta ženska družba se je na Vseh svetnikov večer kopala na križpotu pri Sp. Sv. Kungoti. Babnice so na-

mešale v kopol žita, od katerega je vzela vsaka en lonček s seboj.

Na spomlad so čarovnice trosile iz lončkov žitno seme po njivah neljubih jim posestnikov. Kamor koli je padlo le eno zacoprano zrno, posejano žito niti pognalo ni.

Če so babnice z vodo iz čarovniške kopeli na Vseh svetnikov večer poškopile kak vinograd, ni dozorela v njem niti ena vinska jagoda.

Vsaka od članic te čarovniške družbe je posedala zvonček in en rožiček. Ako so coprnice zvonile z zvončkom in trkale z rožičkom, jih je prenašal zlobni duh po zraku.

Pri tej obravnavi je izpovedala kmetica Urša, da sta pili z Lučenbergerico vino. Slednja je začela naenkrat klicati: »Pišek, pišek!«, nakar se jima je pokazal sam ta hudi in jima je prinesel denarja.

Največ čarovniških zločinov so zakrivilo obtožene coprnice na Žerjavovem bregu. Tamkaj so izdelovale iz kosti umrlih čarovniški prah, katerega so razpihovale na vse štiri vetrove, in sicer v noči na praznik Treh kraljev. Ščasom je postala Lučenbergerica nekak mojster in voditeljica celotne čarovniške tovarišije.

Zaslišana Marjeta Požauko je priznala, da jo je Lučenbergerica naučila, kako je treba pripraviti matere do tega, da pojedo lastne otroke.

Čarovniška kompanija se je pred razkrinkanjem največkrat shajala v nočeh na Pesniškem hribu. Tam so

Poskusil sem
eno in drugo, končno ostanem
le pri
CROATIA-bateriji!

Naznanila

5. letni občni zbor Kmečke zveze. V nedeljo, dne 26. januarja, bo imela stanovska organizacija slovenskega kmeta Kmečka zveza svoj redni občni zbor. Vršil se bo v Ljubljani, v frančiškanski dvorani, z začetkom ob 9, to je po prihodu vseh vladov. Ta občni zbor se bo vršil v znamenju petletnice obstoja Kmečke zveze. Po občnem zboru — okrog poldneva — se bodo udeležili delegati krajevnih Kmečkih zvez spominske svečanosti na grobu velikega pokojnika in dobrotnika KZ g. dr. Antona Korošca. Odhod v sprevedu z društveno zastavo na čelu. Prosimo vse, ki so bili določeni za delegate, da se občnega zbora sigurno in točno udeležijo. Odbore KKZ pa, ki delegatov še niso določili, opozarjamo, da to storijo čimprej. Delegete javite glavni pisarni v Ljubljani in jim izstavite pooblastila na obrazcu, ki jih je poslal glavni odbor. — Glavni odbor Kmečke zveze.

Tečaj »Resnica o zakonu« se bo vršil v dneh od 29. januarja do 1. februarja na Betnavi pri Mariboru. Ta tečaj je namenjen vsakemu dekletu in mu hoče dati jasen pogled v skrivnostno vprašanje o življenju. Tudi Tebi! Zato pridi in spoznala boš bogastvo mladosti in srca! — Prijave pošljite vsaj en teden pred začetkom škofijski matici KA deklet, Betnava-Maribor. Tečajnina 50 din. S seboj prinesite dve rjuhi, brisačo in copate.

V Domu duhovnih vaj pri Sv. Jožefu v Celju bodo zaprte duhovne vaje za dekleta od 3. do 9. februarja, za žene od 17. do 21. februarja. Začetek duh. vaj je vedno prvi dan zvečer ob 18, zaključek pa zadnji dan zjutraj. Pri današnji draginji stane oskrbnina 100 din. Poleg tega naj prinesejo udeležence s seboj 2 rjuhi in brisačo. Prijavo je poslati teden dni pred začetkom na Dom duhovnih vaj pri Sv. Jožefu, Celje, kakor tudi svoj točen naslov.

Tečaj za vinarstvo in sadjarstvo. V času od 1. marca do 30. novembra se bo vršil pri banovinski trsnici in drevesnici v Kapeli, p. Slatina Radenci, devetmesečni tečaj za vinarstvo in sadjarstvo. V ta tečaj bodo sprejeti dobro razviti in zdravi mladeniči v starosti od 16 let naprej. Prednost pri sprejemu imajo sinovi viničarjev in sinovi malih kmečkih posestnikov. Pouk v tečaju je teoretičen in praktičen. Gojenci imajo na zavodu brezplačno stanovanje in hrano. Pridni in ubožni učenci dobijo za nakup učil podpore. Lastnorodno pisane prošnje, ki morajo biti opremljene z banovinskim kolkom za 10 din, je poslati najkasneje do 1. februarja 1941 upravi gornjega zavoda.

Dr. Ipatič Benjamin, specialist za ženske bolezni in porode, Maribor, Tomšičev drevored 4. 138

Sanatorij v Mariboru: Tyrševa ulica 19, tel. št. 23-58, je najmoderneje urejen za operacije. Enteroklinar za izpiranje debelega črevesa! Vodja specialista kirurg dr. Černič. 23

Sv. Martin na Pohorju. V nedeljo, 19. januarja, je okrajni šumarski referent g. inž. Miklavžič na prošnjo KKZ imel zelo zanimivo in koristno predavanje o gozdarstvu. Razložil je, kako se uporabljajo razpredelnice za izračunavanje izmere lesa, ki se nahajajo v raznih koledarjih. Nadalje je na lahko razumljiv način razložil, kako se izračuna izmera velikih ploskev stoječega lesa. Najvažnejši pa je bil oni del predavanja, v katerem je opozoril na važnost vsebine kupne pogodbe. Od vsebine kupne pogodbe je v mnogih primerih odvisna sreča kmeta. Poudaril je, da naj bodo kmetje v takih zadevah previdni. Nikoli se ni dobro pri prodaji lesa prenegliti. Vedno pa je dobro in zelo koristno, da v takih kupčijah pokličemo na pomoč svetovalca. V vasi imamo precej absolventov kmetijske šole. Oni bodo radi dajali nasvete, ker smatrajo to za svojo dolžnost. Razveseljivo je dejstvo, da se je predavanja udeležilo 115 oseb. To je znak, da pri Sv. Martinu res napredujemo. S trdno voljo bomo dosegli, da bodo predavanja pogostejša in da bo obisk predavanj še mnogo boljši. Dolžnost vsakega kmeta je, da se pridruži našemu stremljenju, ki je kmetu zagotovo boljše bodočnost. Lepi obiski predavanj bodo utrdili našo skupnost in omogočili napredek gospodarstva v naši vasi. Radi tega želimo in prosimo: udeležite se bodočih predavanj vsi tisti, ki ste se udeležili nedeljskega, in pripeljite še druge! G. inženjerju za zelo zanimivo predavanje na tem mestu še enkrat najlepša hvala! — V petek, dne 31. januarja, in v petek, 7. februarja, se bo vršil v dvorani gasilskega doma gospodarski tečaj. Začetek tečaja bo oba dneva ob osmih zjutraj. Naj ne bō šmarčana, ki bi se tečaja ne udeležil! Trdna volja nas vseh bo tudi nam vsem v korist. Tečaja naj se udeležijo poleg drugih tudi vsi mladi fantje, ki so v zadnjih letih zapustili šolo.

Negova. Vabimo domačine kot tudi bližnje in daljne sosede na kratek oddih in razvedrilo. V nedeljo, 26. januarja, bomo igrali Finžgarjevo igro »Veriga«. Vsebinska te igre je vzeta iz kmečkega življenja. Obenem se nameravamo nekoliko spomniti tudi g. župnika, njegovega godu in 45 letnice, ter vsega truda in žrtev, ki jih ima z nami. Zato še posebej vabljeni!

Laporje. Vse po naši fari govori o četrtku, dne 30. januarja. Ta dan bo namreč v dvorani Vutejeve gostilne na Križnem vrhu nadsebo zanimivo predavanje o sanjah, strahovih in duhovih. Imel ga bo g. kaplan D. Petančič, ki je pred leti režiral pri nas veličastne farne predstave na prostem. Gostje vasi vabimo vse na ta »prosvetni večer«, ki se bo začel točno ob pol šestih.

Sv. Frančišek Ksaverij. Prosvetno društvo bo imelo v nedeljo, 26. januarja, ob pol treh v prosvetnem domu redni občni zbor, kateri bo združen s silno lepo in zanimivo igro »Tri sestre«. Odbor je sklenil, da ne bo vstopnine, to pa samo za tiste, ki se bodo udeležili občnega zbora. Zelo pa je potrebno, da se pridruži našim vrstam posebno mladina; če mogoče kateri nima veselja delovati v Prosvetnem društvu, naj pa pristopi v naše odseke, ki že dalj časa obstojajo. Ostale odrasle fa-

rane pa prosimo, da pristopajo ter delujejo v tem društvu. S tem bodo podpirali naše gospodarsko premoženje (s članarino, ki je 10 din letno), katero je sedaj šele delno dograjeno (prosvetni dom). Če nam bodo vsi člani in ostali farani pomagali, bomo lahko prebrodili sedanje težkoče.

Laško. Na Svečnico, 2. februarja, se vrši zjutraj po prvi sv. maši ob pol devetih v nadzupniški dvorani širša seja okrajne organizacije JRZ in MJRZ. Seje se bo udeležil tudi naš novi voditelj g. predsednik in minister dr. Franc Kulovec, ki bo podal splošno politično poročilo. Na sejo se vabijo vsi člani krajevnih odborov laškega okraja, vsedsem mladina naj pokaže z obilno udeležbo svojo vdanost in zvestobo novemu voditelju in predsedniku stranke. Ker se bo seja pričela točno ob napovedani uri, se naprošajo vsi udeleženci za pravočasen prihod.

Dunajski pomladni velesojem 1941, ki bo od 9. do 16. marca, je v skladu z običnim razvojem nemške zunanje trgovinske politike ter je predvsem prilagoden investicijskim potrebam jugovzhodnoevropskega poljedelstva, gozdarstva in mlekarstva.

Listnica uredništva

G. Namestniku sporočamo, da je en del Vašega članka izostal, in to ne po naši krivdi.

SMEJTE SE!

Počasna postrežba

Gost je moral dolgo čakati, preden mu je nakar prinesel, kar je naročil. »Slišite, ali ste vi tisti fant, ki sem mu bil naročil, da mi prinese kosilo?«

»Da, gospod!«

»Moj Bog, kako ste medtem zrasli!«

Dober nasvet

Gospa: »Moj sinček nekam sumljivo mnogo kiba. Kadar začne, ne more nehati.«

Zdravnik: »Zapišem vam zdravilo. Fant naj to tekočino vsrka v nos, kadar bi ga prišlo kihanje.«

Gospa: »In če bi nato še vedno kihal?«

Zdravnik: »Potem mu recite: Bog pomaga!«

Delodajalec

Zmikavta so zalotili pri tatvini in je prišel pred sodišče.

»Vaš poklic?« vpraša sodnik.

»Delodajalec.«

»Delodajalec? Komu pa dajete delo?«

»Vam, gospod sodnik.«

Odrezal se je

Gospod da na ulici prosjaku petdeset par in pravi: »Kako neki morete prosjačiti, ko imate zdrave roke in zdrave noge!«

Prosjak: »Menda vendar ne mislite, da si bom zaradi vaših petdeset par pustil odrezati nogo?!«

UGANITE!

Na kateri strani ima lisica največ dlak?

(11'ubunz 3N)

Ima dve glavi, dve roki in šest nog. Kaj je to?

(11'uo3 3u 3e30A)

Kaj je mokro in ne postane nikdar suho?

(11'303)

Kdo pusti, da po njegovem delu teptamo?

(30v'ar)

MALA OZNANILA

Cenik malim oglašom.

Vsaka beseda v malem oglasu stane 1 din. (Prekllici, Poslano, Izjave pa 2 din za besedo.) Davek se zaračunava posebej: do velikosti 20cm² 1 din, do velikosti 50cm² 2-50. — Kdor inserira tako, da ne pove svojega naslova, ampak mora zbirati uprava lista prijave, doplača še 5 din. — Mali oglasi se morajo brezizjemno plačati naprej, sicer se ne objavijo. Kdor hoče odgovor ali naslov iz malih inseratov, mora priložiti znamko za 2 din, sicer se ne odgovarja.

SLUŽBE:

Pošten fant, poleti šole prost, se sprejme. Reci tudi drugim! Naslov v upravi. 161

Viničar z najmanj tremi pridnimi delovnimi močmi se sprejme. Vprašati: kavarna »Jadrans«, Maribor. 162

Sprejemem ofra s tremi delovnimi močmi. Valenta, Pekl 49. 163

Iščem viničarja s tremi ali več odraslimi osebami. Vprašati pri: Franc Senekovič, Maribor, Ruška cesta 27. 169

Viničarja s 3—4 delovnimi močmi sprejme Adoif Pavalec, Dragučova, pošta Sv. Marjeta ob Pešnici. 164

Viničar se sprejme takoj, 2—3 delovne moči, pod dobrimi pogoji. Mirko Damše, Maribor, Turnerjeva ulica 32. 170

RAZNO:

Prvovrstne cepane hrastove dege, suhe, za 7 sodov po štiri polovnjake, na prodaj. Oglasiti pri: Alojz Šiker, posestnik, Rošpoh 201, pošta Kamnica. 157

Prodajam podlago portalis in gete. Franc Cizerl, Sp. Velovlak 21 pri Ptujju. 160

Radi selitve na prodaj skoro nov šivalni stroj, perilo, postelja, dva vložka, moška in ženska obleka, miza, omara za kuhinjo: Slovenska 22, prvo nadstropje, samo nedelja dopoldne. 167

Pri »Starinarju«, Zidanšek, Maribor, Koroška 6, veliko ostankov moškega in ženskega cajga, druka, oksforda, obleke, srajce, predpasniki, čevlji. 168

Dva krojaška šivalna stroja »Singer«, malo rabljena, poceni prodaja Kováč, Maribor, Mlinska 10. 165

Pohorska železarna Zg. Polskava išče kovača, orodjarje, 1 brusarja, 2 vajenca, 1 pisarniškega praktika. 166

pekle babnice čarovniški kruh, klicale hudiče, kateri so jim donášali denar, delale točo in pripravljale coprnške kopeli.

Na podlagi z natezalnico in raznimi drugimi mučenj iztisnjenih priznanj v ohranjenem zapisniku naštetih res groznih hudobij ter zločinov tudi pravični in od pobožne edinke Kunigunde med solzami omeledovani sodnik Kristof Wildenrainer leta 1546. ni mogel in smel prisoditi obdolženim čarovnicam druge kazni, kakor smrt na grmadi!

Wildenrainer mestni poveljnik

Mnogo bolj nego za sodstvo se je brigal Kristof Wildenrainer za vojaško poveljstvo v dobro utrjenem mestu. Gospod Kristof je bil po poklicu vojak in kot tak je bil na svojem mestu po dolgoletni strokovni izobrazbi ter osebni hrabrosti.

Kakor hitro je prejel svarilo pred velikim turškim vpadom, se je podal na delo, da bi ga sovražnik ne prehitel nepripravljenega. Nadzorstvo nad vretjem pekrčana v Vrhovem dolu je prepustil Kunigundi, sam pa je namenil izbrati jesenski in zimski čas za temeljito popravo vseh obrambnih naprav. Izdana so bila najstrožja povelja za odkup prisilnega dela za bogate meščane ali pa osebno roboto za dela, katera niso zahtevala strokovnega znanja.

Maribor je postal mravljišče zidarjev, tesarjev, kopačev, livarjev in orožarjev. Pri posameznih skupinah se

je pojavljalo od časa do časa poveljnik gospod Kristof, ki je razumel vse, kar je spadalo k dobri trdnjavi.

Da je Wildenrainer posvečal nekaj mesecev vse svoje moči vestni preskrbi mariborskih popravljenih utrdb z orožjem in strelivom, nam priča o tem od pregledne komisije sestavljen zapisnik. Komisija je našla v obrambnem stolpu pri vratih za napajanje živine v Dravi 22 helebard (sulica in sekirica obenem); na utrdbi pri Koroških vratih je bilo 72 helebard ter poln sod železnih krogel; v stolpu sv. Jurija je komisija ugotovila 80 sulic ter 12 sodov smodnika, na utrdbi pri Ulrikovih vratih 51 helebard, 30 sulic ter velik top, v stolpu pri Klemenčičevi hiši 5 poljskih topov na lafetah, 37 helebard, 26 sodov smodnika; v rotovžu je bilo spravljenih 5 velikih topov na kolesih, 1 velik top in 31 plošč svinca. V župni cerkvi sv. Janeza so bili modeli za vlivanje krogel, krogle in prižigalniki. V občinski hiši je bilo 10 pušk, 4 bojne opreme za landsknehte, 9 napadalnih čelad, 10 mečev, 3 zastave, mnogo oklepov in vžigalnikov.

Beleženi zapisnik ni popolen, a vendar nam daje sliko, da so bile mariborske utrdbe preskrbljene za obrambo. Treba pomisliti, da je vsak poklicen vojak ter meščan posedal svoje lastno orožje. Bogatejši mestni prebivalci so hranili svoje lastne zaloge orožja ter streliva, ki je bilo na razpolago bramborcem, kateri so priskočili mestu na pomoč iz okolice.

(Dalje sledi)

seveda lahko tudi starejša srčna konzerva rabila kot nadomestilo za srce obvladanega vladarja živali. Zato so ohranjena levja srca podjetnega moža iz Kapškega mesta zrasla v svojih cenah že na trikratno višino.

Ura iz premoga. Nemški invalid Pavel Gerber iz Frankfurta, ki je bil nekoč po poklicu rudar, je izdelal pred nedavnim zelo originalno uro. Od prvega do zadnjega komada je izdelana iz premoga. Ura, ki predstavlja pravo redkost, teče zelo točno ter jo je treba navijati vsakih sedem dni. Za izdelek so se pričeli zanimati tudi nemški urarji ter predvidevajo možnost, da bi bilo mogoče tudi v množinah izdelovati ure iz premoga.

*

POMLADANSKI DUNAJSKI VELESEJEM WIENER MESSE

9. DO 16. MARCA 1941

v znamenju poljedelstva in gozdarstva evropskega jugovzhoda

Poljedelstvo (vsi poljedelski stroji) — vrtnarstvo — sadjarstvo
— vinogradništvo — ribolov in ribogojstvo — čebelarstvo —
kemična industrija — mlekarstvo — kletarstvo

Na področju Tehničnega velesojma

AVTOMOBILSKA IN MOTOCIKLISTIČNA RAZSTAVA

Prijave najpozneje do 10. februarja

Vsa obvestila in navodila dajeta:

J. Kulhanek, počastni zastopnik za Dravsko banovino in bano-
vino Hrvatsko, Zagreb, Ulica Kraljice Marije 24, telefon 51-85

H. Pfannenstill, gen. zastopnik za celo Jugoslavijo, Beograd,
Bosanska 29, telefon 30-881

Popusti na vseh železnicah!

MALA OZNANILA

SLUŽBE

- Konjskega hlapca, pridnega, iščem. Predstaviti se: Košaki 7, v trgovini. 99
- Iščem viničarja s štirimi osebami, s svojo kravo. Maribor, Gregorčičeva 8/I, desno. 119
- Konjskega hlapca, ki zna vsa poljska in gozdna dela, sprejme Nada Cvenkel, Sv. Pavel pri Preboldu. 132
- Sprejem zanesljivega hlapca k živini na manjše posestvo. Plača 150—200 din. Prodajam tudi dve leti starega belega bika. Janez Pogorevc, Stari log 4, Pragersko. 134
- Hlapca, poštenega in pridnega, sprejem. Naslov v upravi. 136
- Ofra, štirje delavci, sprejme na polovico Vilkomdvor, Vukovje-Sv. Marjeta ob Pesnici. 139
- Služkinja, starejša, ki zna kuhati, se sprejme k dvema otrokoma. Nastop takoj. Liewald, Sveti Anton, Slov. gorice. 140
- Majar, oženjen, marljiv, trezen, pošten, s štirimi delovnimi močmi, večji molžnje in živinoreje, išče mesto. Cenjene ponudbe: Ivan Kolar, Sopote 50, p. Podčetrtek. 141
- Viničar ali majar s 4—5 delavci se takoj sprejme za Sv. Jurij ob Pesnici. F. Matjašič, Pesnica. 144
- Sprejme se delavska družina, 4—5 ljudi. Lahko redi dve kravi in svinje. Z lastno živino prednost. Ločičnik, Rošpoh 125. 145
- Sprejem ofra, 2—3 delovne moči. G. Hlapje 45, Sv. Jakob, Slov. gorice. 146
- Mlinarskega vajenca sprejemem v vso oskrbo. Janez Šiško, Log 10, Ruše. 149
- Sprejem pridno in pošteno služkinjo na majhno posestvo. Plačam dobro. Naslov v upravi. 159
- Sprejme se majar s 3—4 močmi, ki zna malo viničarskega dela, pri g. Maks Damiš, Grušova, p. Sv. Marjeta ob Pesnici. 155
- 300 din tedensko lahko vsak zasluži s prodajanjem ali izdelovanjem potrebnih predmetov. Pošljite znamko za odgovor! P. Baltič, Ljubljana, Podhrib 5. 158
- SPOSOBNEGA KRAVARJA-MOLZAČA — ŠVAJCARJA**
ali tozadevni zakonski par išče veleposestvo k 30 glavam goveje živine. Prvovrstna plača, hrana ali deputat. Ponudbe na upravo lista pod: »Stalna služba 150.«

POSESTVA:

- Vinograd poceni na prodaj. Prvovrstna lega v Virštanju. Prirastek 25 hl vina. Pojasnila daje: Ivan Veršec, trgovec, Podčetrtek. 137
- Gozdno posestvo kupi Bricman, Maribor, Loška ulica 13. Posredovalci dobrodošli! 143
- Prodajam posestvo, okrog 10 oralov, vinograd, sadonosnik, njive, travnik in gozd. Cena po dogovoru. Petrič Anton, Ročica 11, Sv. Jakob v Slov. goricah. 142

RAZNO:

- Kovačnico oddam takoj v najem pri železniški postaji Poljčane. Smeh. 135
- Veveričje in druge kože divjačine kupuje I. Ratej, Slov. Bistrica. 156
- ZIMSKI OSTANKI mariborskih tekstilnih tovarn, dobro uporabni in brez napake: paket serija »M« 10—12 m kretona za obleko, druka za predpasnike in svila za bluzo 180 din; paket original Kosmom »D« 10—12 m barhenta in svile za obleke ter druk za predpasnike 230 din; paket serija »T« 4 m volnenega blaga za obleko dokler traja stara zaloga za staro ceno »T-1« 130.—, »T-2« 160.—, »T-3« 180.—, »T-4« 200.— (pri naročilu prosim sporočite serijo in barve); paket serija »Z« 3—3.20 m štofa za moško obleko, za moški ali ženski plašč ali kostum »Z-1« 200.—, »Z-2« 250.—, »Z-3« 300.—, »Z-4« 360.—, »Z-5« gladko sukno v rjavi, modri in črni barvi 400.— din. Ne odgovarjajoče zamenjam, pri dveh ali več paketih kprimeren popust. Ker se cene blagu dnevno zvišujejo, priporočamo takojšnje naročilo! — Razpošiljalnica »KOSMOS«, Maribor, Razlagova 24/II.

NAZNANILO

Cenj. kmetovalcem sporočam, da sem otvoril trgovino z gumijem in tehničnim priborom v Mariboru, Meljska cesta 3 (na vogalu Aleksandrove in Meljske ceste, dve minuti od kolodvora). Vodil bom različne gumijaste cevi za pretakanje vina in gumi tesnila za »Diabolo« mlečne aparate, gumi tesnila za mlečne kante, gumi-plašče v vseh debelinah kakor tudi gumi-peronospora-cevi, gumi-bate- gumi-kroglice, gorilnike za karbidne svetilke itd. itd. Se priporočam 151

K. GUTMACHER,
trgovina z gumijem in tehničnim priborom,
Maribor, Meljska cesta 3.

Orožniki, na Vaših pohodih Vas požirek krepljene pijače poživi, da laže prenašate napore v službi domovine. Taka osvežujoča pijača je naš aromatični »EMONA« cvetlični čaj, sestavljen iz samih priznanih domačih krepljenih čajnih rastlin. Prirejen z limono, rumom, žganjem ali mlekom da vedno pijačo izrednega učinka in okusa. Toda samo »EMONA« cvetlični čaj v originalnih paketih lekarne Mr. Bahovec v Ljubljani. Dobi se povsod. 1639

Sadjevca, dobrega, zdravega, kupim štiri polovnjake. Ponudbe na: Franc Majzel, Bistrica, pošta Ruše. 147

Prodajam dve kobili, šest let stari, srednje teži, izvrstni za vožnjo. Na ogled pri: Franc Majzel, Bistrica, p. Ruše. 148

Harmoniko, lepo, trovrstno, dobro ohranjeno, prodajam poceni. Simon Ternik, posestnik, Sv. Janž, Marenberg. 154

Mošna esenca, izvrsten izdelek, za izdelovanje jako dobre in zdrave domače pijače z izvrstnim okusom. Cena steklenici 20 din. Dnevna razpošiljatev. Ivan Pečar, trg. kemikalije etc. Maribor, Gosposka 11.

Preizkušeni redilni prašek za svinje

zanesljivo hitro zredi Vaše svinje. Za eno svinjo zadostuje že en zavitek za 8 din. S povzneto poštnino vred stane 1 zavitek 19 din, 2 zavitka 27 din, 3 zavitki 35 din, 4 zavitki 43 din. — Pravi REDIN se dobi samo v zavitkih z gornjo sliko in ga razpošilja

Drogerija KANC,
Maribor,
Slovenska ulica

Zaloga v Celju:
Trg. Loibner,
Kralja Petra cesta 17

Zaloga v Ptuj:
Drog. Škofič,
Slovenski trg 11

in vse podeželske trgovine

Vsakovrstne

ODPADKE PAPIRJA IN CUNJ

kupuje in plačuje po najvišjih dnevnih cenah

B. ŽELEZNIK

trgovina vseh vrst surovin
MARIBOR—DOBREŽJE
Conkarjevo ulica 16
Nakupovalnica Kopalška ul.
Telefon 27-43

Inserirate!

Šopke, vence,

perilo, nogavice, obleke, klobuke,
volno za ročna dela itd. itd.

kupite ugodno pri

'LAMA', Maribor

Zahvala

Podpisani se v svojem in žalujočih sorodnikov imenu iskreno zahvaljujem vsem, ki ste prihajali kropit ljubljeno mater

URSULO SKUHALA

ko so dne 14. januarja 1941 na Hajdini umrli, bili drugi dan v domačo hišo v Trgovišču prepejani in 16. januarja slovesno pokopani na bregu pri Veliki Nedelji, na tamošnji farni božji njivi. Sprevod s šestimi duhovniki, celim pevskim zborom in nepregledno množico pobožnih vernikov je sinu-duhovniku ne le v veliko tolažbo, temveč tudi najzgovorneje dokazuje, kako je v Prlekiji spoštovana mati, ki da narodu dušnega pastirja.

Svojim vernikom na Hajdini, rojakom pri Veliki Nedelji in sorodnikom pri Sv. Marjeti niže Ptuja, kjer so bili pokojna mati rojeni, najbolj pa še duhovnim sobratom v škoftiji, ki imajo mater pri sebi, iz globočine svojega potrtega srca priporočam, da se v molitvah spominjajo meni najdražjega srca materinega!

Hajdina dne 17. januarja 1941.

Vekoslav Skuhala, župnik.

RAZNO:

Trsnica in drevesnica Jožef Ōeh, Selce, Sv. Rupert v Slov. goricah, nudi prvovrstno cepljeno trsje vseh sort na običajnih podlagah ter korenjake. Nadalje različne sorte lepih breskev in raznovrstne vrtnice 1854

Veverice, dihurje, lisice, kune, zajce in vse ostale vrste kože divjačin kupujem po najvišjih dnevnih cenah. Sprejemam v strojenje in barvanje. Peter Semko, Maribor, Aleksandrova 13. 1777

Čunje, krojaške odpadke, star papir, ovčjo volno, svinjsko dlako, arovco, staro železje, kovine, baker, medenino kupi in plača najbolje: Arbeiter, Maribor, Dravska 15. 11

REDILO ZA SVINJE,

tisočkrat preizkušeni prašek za svinje, ki vsebuje tudi ribjo moko, naglo redi Vaše svinje in jih dela odporne proti boleznim. 1 paket 8 din, 1 kg 25 din, po pošti s povzetjem 15, oz. 35 din. Dobi se v lekarni pri »Zamorcu«, Maribor, Gosposka ul. 12.

Umetno cvetje, vence

žalne potrebščine, velika izbira pri
„LAMA“, Maribor

Priporoča se Kupčičeva drevesnica in trsnica na Ptujski gori! 1384

Okraj Prevalje! Mežiška dolina! Hranilne vloge sprejema od vsakogar in jih obrestuje najbolje ter podeljuje tudi manjša kratkoročna posojila Hranilnica in posojilnica pri D. M. na Jezeru v Prevaljah. Popolnoma varna naložba. Nove vloge vsak dan lahko dvignete! 1694

ZA NEVESTE IN ŽENINE
šopke, venčke, pajčolane, v veliki izbiri, izdelujemo tudi po naročilu, posteljno perje že od 10 din kilogram naprej, izgotovljene blazine in pernice dobite najceneje pri »LUNA«, Maribor, samo Glavni trg 24 (novi avtokolodvor). 103

Kupujte pri naših inserentih!

Centrala: Maribor
v lastni palači na oglu
Gosposke in Slovenske ulice

Hranilnica Dravske banovine Maribor

Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun proti najugodnejšemu obrestovanju. Najbolj varna naložba denarja, ker jamči za vse te vloge pri tej hranilnici Dravska banovina z vsem svojim premoženjem in z vso svojo davčno močjo. Hranilnica izvršuje vse v denarno stroko spadajoče poste točno in kulantno

Podružnica: Celje
nasproti pošte, prej
Južnoštajerska hranilnica

VSAK prevdaren slovenski gospodar zavaruje
sebe, svoje in svoje imetje le pri

VZAJEMNI ZAVAROVALNICI V LJUBLJANI

PODRUŽNICA: CELJE palača Ljudske posojilnice
GLAVNO ZASTOPSTVO: MARIBOR Loška ulica 10

KRAJEVNI ZASTOPNIKI V VSAKI FARI!

92

Denar naložite najbolje in najvarneje pri

Spodnještajerski ljudski posojilnici
v Mariboru registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Gosposka ulica 23 Ulica 10. oktobra

Hranilne vloge se obrestujejo po najugodnejši obrestni meri. Stanje hranilnih vlog din 53,000.000.-